

LICHAMELIJKE *opvoeding*

NUMMER 3 Jaargang 103 | maart 2015

MAGAZINE

TOPIC

Samenwerking buurtsportcoach met school(omgeving)

**KINDERMISHANDELING
VOORKOMEN: HET KAN**

Frans Timmermans heeft veel
aan zijn LO-docent te danken

Uren LO in het VO

kvlo.nl

 KVLO

Topic Samenwerking buurtsportcoach met school(omgeving)

Buurtsportcoaches organiseren het sport- en beweegaanbod in de buurt en verbinden sport- en beweegaanbieders met andere sectoren. Buurtsportcoaches zijn zogeheten combinatiefuncties. Vanaf 2012 investeert het ministerie van VWS in de uitbreiding en bredere inzet van combinatiefuncties met extra buurtsportcoaches. Vanuit het brede Programma Sport en Bewegen in de buurt wordt zo ingezet op voor iedere Nederlander een passend, veilig en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de eigen buurt. Onderwijs is nog steeds een belangrijke sector voor het verbinden met sport en beweegaanbieders in de buurt. Scholen die al werken met een buurtsportcoach zijn erg enthousiast. De kwaliteit en kwantiteit van het sport- en beweegaanbod verbetert en buurtsportcoaches zijn de spin in het web om binnen- en buitenschoolse activiteiten rond sport, bewegen en gezonde leefstijl te verbinden. In dit topic inspirerende praktijkvoorbeelden en een korte analyse van recent verschenen voortgangsrapportages. Scholen die willen starten met een buurtsportcoach kunnen bij hun gemeente navraag doen naar de mogelijkheden. Concrete stappen, aanbevelingen en tips vind je op www.combinatiefunctiesonderwijs.nl en www.sportindebuurt.nl

40

Topic

- 4** Programma 'Sport en Bewegen in de Buurt' stimulanzen voor lokaal sportaanbod
door Remon Bahnerth
- 6** Actie ondernemen en gaan met elkaar!
door Dick Schaars
- 8** Succesfactor: rolmodel inzetten als buurtsportcoach
door Gwenda Tromp
- 10** Een kickboksclub op school
door Karin Lassche en Dorien Dijk

Praktijk

- 17** Ultimate frisbee (3)
door Daan Remmers
- 20** Get into rugby
door Matthias Rondeau
- 26** Een kijkje in de gymzaal van Anita van der Vlugt
door Hans Dijkhoff
- 30** Fietst jouw klas de finale?
door Dorien de Voogd

8

17

En verder

- 14** "Gym is toch gewoon een spelletje doen?"
door Menno Bosma
- 34** Kindermishandeling voorkomen: het kan!
door Edith Geurts
- 37** Nieuwe master zet pedagogisch perspectief centraal
door Corine van Doodewaard
- 38** Frans Timmermans heeft veel aan zijn LO-docent te danken
door Frans Timmermans
- 40** Het Nederlandsch Instituut voor Lichamelijke Opvoeding (3)
door Frans Kaandorp en Kees van Tilborg
- 42** 'Uren LO in het VO'
door Jorieke Steenaart en Cees Klaassen

38

Rubriek

- 03 Voorwoord
- 13 Schoolsport: golf
- 16 Recht
- 33 Onderwijspagina
- 44 Mery Graal
- 45 Scholing
- 46 (KV)LO-nieuws

20

Fotograaf cover: Anita Riemersma

Colofon Redactie: Hans Dijkhoff (hoofdredacteur) Maarten Massink (praktijkredacteur) Jacqueline Tangelder (redactiemedewerkster) Redactieraad: Monique van Ark, Hilde Bax, Peter Barendse, Berend Brouwer (VZ), Jan Faber, Frank Jacobs, Liesbeth Jans, Gerda Op het Veld en Sebastiaan Platvoet. Redactieadres: KVLO, Postbus 398, 3700 AJ Zeist, Tel.: 030 69 20 847, e-mail: redactie@kvlo.nl. Abonnementen: Jaarabonnement € 60,- (buitenland € 80,-) Losse nummers € 5,- (excl. verzendkosten). Iedere week verschijnt er een digitale nieuwsbrief. Aanmelden via www.kvlo.nl. Verschijningsdata: zie www.kvlo.nl Handelsadvertenties: Bureau Van Vliet BV, Passage 13-21, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, fax: 023 571 7680 e-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com www.bureauvanvliet.com. Druk: Drukkerij Ten Brink, Meppel. Vormgeving en opmaak: FIZZ Marketing en communicatie, Meppel. Aanbieding en plaatsing van teksten en foto's houdt tevens mogelijk gebruik op de KVLO-website in, uiteraard met vermelding van auteur en fotograaf. Overname van artikelen is alleen toegestaan met bronvermelding en na goedkeuring van de auteur. De redactie is verantwoordelijk voor de samenstelling. Niet alle artikelen behoeven de (volledige) instemming van de redactie te hebben. Wij hebben dit magazine met uiterste zorg samengesteld. Wij hebben daarbij steeds getracht mogelijke rechthebbenden te achterhalen. Indien u onverhoopt meent rechten te kunnen doen gelden, dan verzoeken wij u dit kenbaar te maken bij de redactie.

VOORWOORD

Nijntje

Afgelopen week was Nijntje weer in het nieuws. Nee, niet als een nieuw avontuur want Dick Bruna is met schrijven gestopt. Maar wel als het marketing instrument van de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie. Nijntje promoot het beweegdiploma. Met dit beweegdiploma in het vooruitzicht worden ouders gestimuleerd om hun kinderen op jonge leeftijd op gymnastiek te doen. De KNGU heeft hier een verleden in. Al in de jaren negentig hadden ze een leergang kleutergymnastiek ontwikkeld die op de Pabo gebruikt werd. Nu, 25 jaar later herhaalt zich dit. Op zich een goed idee. De KVLO informeert haar leden over nieuwe methodes en interventies die jonge kinderen goed leert bewegen, maar wel door de bevoegde leerkracht en passend binnen het vakwerkplan en de kerndoelen. De suggestie die in de berichtgeving door de KNGU wordt gewekt is dat zij bevoegdheden voor bewegingsonderwijs kan afgeven met een cursus 'Nijntje beweegdiploma'. Dat is een vreemde redenering die verkeerd kan worden uitgelegd. De KNGU heeft geen bemoeienis met het onderwijs en kan niet een bevoegdheid afgeven. Dat lijkt me duidelijk.

Zorgelijk vind ik de ontwikkelingen die op sommige Pabo's plaatsvinden. Om de leergang bewegingsonderwijs te omzeilen wordt er een Minor Bewegingsonderwijs aangeboden in de initiële opleiding. Deze Minor wordt in een beperkt aantal contacturen aangeboden en is een slap aftreksel van de post-initiële HBO opleiding Bewegingsonderwijs. Een hele slechte ontwikkeling en in strijd met de in 2001 aangenomen wet. Het was juist door de overladenheid van het Pabo-programma dat er geen tijd meer aan bewegingsonderwijs werd besteed. Daarom is het uit de opleiding gehaald en wordt het als post-HBO aangeboden. Ik begrijp ook niet dat vakcollega's deze Minor aanbieden omdat het onmogelijk is om het gewenste niveau, ook op het gebied van de eigen vaardigheid, te halen.

Voor de KVLO reden om opheldering te vragen bij het ministerie en bij de mensen die de Pabo-leergang evalueren. Voor ons geldt dat de leergang voldoende borging moet bieden voor eigen vaardigheid, differentiatie en inzicht hoe kinderen goed leren bewegen. Dat kan niet in een cursus met 40 contacturen. Daarnaast vinden wij dat voor het uitoefenen van het beroep als basisschoolleeraar bewegingsonderwijs men tenminste 0,2 fte voor dit vak moet zijn aangesteld, dan kan men zich ook inschrijven in het leraarregister en is de leerling, de ouders en de school verzekerd dat er periodiek wordt nageschoold. Goed leren bewegen gaat niet vanzelf, daar heb je vakmensen voor nodig!

Jan Rijpstra

3

Programma 'Sport en Bewegen in Buurt'

stimulans voor lokaal sportaanbod

Eind januari verschenen er rapporten over de voortgang van twee grote impulsen op het gebied van sport en bewegen in Nederland: het rapport over de 'Vorstudie Effectmeting Buurtsportcoaches 2014' en de 'Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2014'. Beide rapporten geven een goed beeld van hoe het ervoor staat met de invulling en de effecten van buurtsportcoaches (en combinatiefunctionarissen) en over de voortgang van de Sportimpuls. Het zal niet verbazen, dat beide nauw met elkaar verweven zijn.

TEKST REMON BAHNERH

Hoewel er een kleine afname is geconstateerd in het aandeel van de oorspronkelijke sectoren sport, onderwijs en cultuur (was 85% naar 81% eind 2013), zijn juist in de sectoren sport en onderwijs de meeste buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen werkzaam (respectievelijk 86% en 85%). Sinds de komst van de buurtsportcoach is er wel een kleine verschuiving naar, onder andere, de sectoren buurt, welzijn, (jeugd)zorg en kinderopvang. Echter interventies en sportactiviteiten voor 4 - tot en met 18-jarigen vormen nog steeds een bijzonder groot aandeel in het werkveld van de buurt-sportcoach en combinatiefunctionaris.

Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2014

Gemeenten, lokale sport- en beweegaanbieders en partners uit zorg en welzijn weten elkaar steeds beter te vinden in het creëren van passend sport- en beweegaanbod. Sportverenigingen in Nederland werken in de laatste jaren meer samen met andere organisaties (80% in 2007, 90% in 2014), vooral met scholen, buitenschoolse opvang en buurt-, wijk- en welzijnsorganisaties. Dit geldt in sterkere mate voor sportverenigingen waarbij een buurtsportcoach betrokken is en voor verenigingen die betrokken zijn bij een aanvraag voor de Sportimpuls. Dit

blijkt uit de Voortgangsrapportage Sport en Bewegen in de Buurt 2014 (SBB Monitor) die het Mulier Instituut heeft samengesteld. In de SBB Monitor worden alle onderzoeken, monitoren en registraties op het terrein van sport en bewegen in de buurt gebundeld en op hoofdlijnen samengevat, zodat een compleet overzicht ontstaat van de ontwikkelingen op dit terrein en de voortgang in het SBB-beleid. Met het programma Sport en Bewegen in de Buurt (2012-2016) wil het kabinet bereiken dat voor iedere Nederlander een passend, veilig en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de eigen buurt aanwezig is. Het uiteindelijke doel is een hogere en duurzame sport- en beweegdeelname. Inmiddels zijn 2387 fte buurtsportcoaches lokaal aan de slag met het organiseren of coördineren van vraaggericht sport- en beweegaanbod of het verbinden van partijen om dit lokaal

Het uiteindelijke doel is een hogere en duurzame sport- en beweegdeelname.

te realiseren. Zij zijn in bijna alle gemeenten (378) in Nederland werkzaam. Daarnaast zijn in 2014 208 aanvragen voor de Sportimpuls gehonoreerd, naast de al lopende projecten uit de vorige rondes. Uit de SBB Monitor blijkt

verder dat de helft van de bevolking tevreden is over de mogelijkheden om in de buurt deel te nemen aan georganiseerde sport- en beweegactiviteiten. De inzet van buurtsportcoaches en lokale Sportimpulsprojecten zorgt volgens betrokkenen voor een toename van het lokale sport- en beweegaanbod en de kwaliteit ervan, voor meer leden van sportverenigingen en voor lokale verbindingen tussen organisaties.

Sportimpuls

Naast de buurtsportcoach en het programma Sport en Bewegen in de Buurt is er sinds een aantal jaar de Sportimpuls. Deze is bedoeld om vooral op lokaal niveau de sportparticipatie te verhogen en te verduurzamen. Ook is de verbreide inzet van de combinatiefunctionaris naar de buurtsportcoach hier een voortvloeisel van. Andere doelgroepen worden met de Sportimpuls ook bereikt. Andere doelgroepen zijn dan te vinden in bij voorbeeld de kinderopvang, jeugd- en ouderenzorg en binnen welzijnsorganisaties. Met een groot aantal (mogelijk) effectieve interventies kunnen (sport)verenigingen, sportscholen, e.d. een aanvraag indienen om lokaal aan de slag te gaan. Ook is het mogelijk om dit specifiek te doen voor kinderen met overgewicht (KSG) en voor jeugd in lage inkomensbuurten (JILIB).

Bij twee gemeenten is een significante positieve samenhang gevonden tussen de inzet van buurtsportcoaches en de sportfrequentie in de tijd

Het rapport laat zien, dat er nog weinig aandacht is voor gehandicapten en chronisch zieken bij de aanvragen voor de Sportimpuls maar dat er wel een stijging is voor aanvragen voor projecten voor volwassenen en ouderen. Ook lijkt er een betere samenwerking tussen lokale partijen te ontstaan door de Sportimpuls en is het een stimulant voor de (bestaande) lokale initiatieven.

Bronnen

Voorstudie effectmeting buurtsportcoaches 2014, Mulier Instituut

Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2014, Mulier Instituut

Meer informatie:

www.mulierinstituut.nl
www.kvlo.nl
www.rijksoverheid.nl

Contact:

remon.bahnerth@kvlo.nl

Uit de rapportage blijkt dat er een stijging is van verenigingen met een maatschappelijke functie en dat dit vooral gebeurt bij verenigingen waar een sportbuurtcoach werkzaam is. Ook wordt ervaren dat het ledental van sportorganisaties is toegenomen door de komst van de buurtsportcoach.

Voorstudie effectmeting Buurtsportcoaches 2014

Voor het eerst zijn in de SBB Monitor ook resultaten opgenomen van effectmetingen naar de samenhang tussen de inzet van buurtsportcoaches en bij voorbeeld de groei van sport- en

beweegdeelname en/of het ledental van verenigingen die aangesloten zijn bij NOC*NSF. Bij twee gemeenten is een significante positieve samenhang gevonden tussen de inzet van buurtsportcoaches en de sportfrequentie in de tijd maar in drie andere gemeentes is geen samenhang gevonden. Ook analyses in 11 gemeenten naar de samenhang tussen de inzet van buurtsportcoaches en de ontwikkeling van het verenigingslidmaatschap laten geen overtuigende samenhang zien. De onderzoekers wijzen op diverse beperkingen van het onderzoek, in het bijzonder wat betreft de beschikbaarheid van benodigde data, die kunnen verklaren waarom de positieve effecten op projectniveau zich (nog) niet vertalen in effecten op wijkniveau. Hieronder een paar uitkomsten uit de voorstudie:

Beleidsprestaties:

- Toename van het aantal brede scholen met een sportaanbod (oorspronkelijke doelstelling 2008). Er is meer sportaanbod als er ook een buurtsportcoach op school is
- Meer sterke sportverenigingen met een brede maatschappelijke functie
- Ervaren toename van de kwaliteit en het aanbod van sportactiviteiten door de komst van de buurtsportcoach
- Lichte verschuiving van oorspronkelijke naar 'nieuwe' sectoren
- Inzet van de buurtsportcoach
- Groot deel burgers is bekend met het sportaanbod maar klein deel neemt actief deel
- Ervaren toename in verenigingsleden bij buurtsportcoaches en sportorganisaties.

De onderzoekers hebben in de rapportage uitgelegd waarom het moeilijk is om onderzoek te doen naar de inzet van de buurtsportcoach. Zij doen echter ook aanbevelingen om van 2015 tot 2017 zaken goed te monitoren en vooral veel data te verzamelen, zodat er tegen die tijd opnieuw een studie naar de effecten kan worden uitgevoerd.

Samengevat kan worden gesteld, dat de inzet van de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches, samen met de projecten vanuit de Sportimpuls nog wel beter kan, maar dat er ook al enorm veel wordt bereikt. De minister van VWS heeft aangegeven in gesprek te gaan met het Mulier Instituut om de komende jaren ook te monitoren hoe de programma's vorderen en vooral wat de effecten zijn van alle inzet. Een mooie taak voor alle buurtsportcoaches de komende jaren. Hopelijk kiezen de gemeenten en het Rijk voor een volledige voortzetting van alle programma's en vooral de financiering hiervan! Dan is het aan de buurtsportcoach zelf om zich onmisbaar te gaan maken de komende jaren, zodat men ook hier niet meer omheen kan. ■

Actie ondernemen en gaan met elkaar!

Vakleerkracht lichamelijke opvoeding en buurtsportcoach: een voorbeeld uit Borne

Het is begin februari in een lokale sporthal in het Twentse Borne. De hal is twee dagen lang gevuld met de groepen 7 en 8 van alle acht basisscholen in het dorp voor het Cool Moves Volleybal toernooi. Naast volleybal is er ook aandacht voor een gezonde, actieve leefstijl en fair play. De kinderen zijn enthousiast en dus is het samenwerkingsverband van scholen, volleybalvereniging en sporthal tevreden. Net als bij zoveel sportactiviteiten in Borne zijn de vakleerkrachten/buurtsportcoaches de drijvende kracht achter het toernooi. Wat doen zij? Hoe combineren zij hun werkzaamheden en waarom is dit succesvol?

TEKST DIRK SCHAARS FOTO MARTINE BENNEKER

Wat is gestart als een Buurt-Onderwijs-Sport project in 2007 is intussen uitgegroeid tot een team van acht buurtsportcoaches met een diversiteit aan vooropleiding en ervaring. Deze professionals worden grotendeels gefinancierd door diverse lokale partijen zoals de gemeente, basisscholen, sportverenigingen, kinderopvang, welzijnsorganisaties en woonbeheer Borne.

Waarom buurtsportcoaches?

Allen hebben zij zo hun eigen redenen om mee te betalen aan de buurtsportcoaches. De gemeente wil de uitvoering van haar gezondheidsbeleid verbeteren en woonbeheer Borne is op zoek naar activiteiten om de sociale cohesie in het dorp te bevorderen. De basisscholen hebben op hun beurt behoefte aan goed bewegings- en gezondheidsonderwijs. Aan de buurtsportcoaches de taak om aan al deze wensen te voldoen.

Een gemiddelde werkdag bestaat niet

Martine Benneker is een van de buurtsportcoaches en, net als drie andere collega's, ook vakleerkracht lichamelijke opvoeding. Zij werkt

vooral in de Wensinkhof. Deze multifunctionele accommodatie bevat een sportzaal, twee basisscholen, een kinderopvang en een wijkvereniging met Martine als spin in dit web van organisaties. Zij houdt zich met zoveel dingen bezig dat een gemiddelde werkdag eigenlijk niet bestaat. Natuurlijk is bewegingsonderwijs de hoofdmoot maar daarnaast organiseert ze ook activiteiten over gezonde voeding, organiseert ze schoolsporttoernooien, begeleidt ze een school bij de aanvraag van een Gezondschoolvignet, leidt ze medewerkers van de kinderopvang op in het stimuleren van beweging bij peuters en is ze ondersteuner van de handbalvereniging. En dat

Kwaliteitsimpuls

Met de kwaliteitsimpuls buurtsportcoaches 2014-2016 wordt een fundament gelegd voor duurzame structuur van kennisdelen, kennis uitwisselen en ontwikkelen voor en door buurtsportcoaches. Het doel is dat de buurtsportcoach beter in staat is om zijn of haar werk uit te voeren. In samenwerking met onderwijsorganisaties wordt gewerkt aan een opleidingsaanbod dat aansluit bij de behoefte van het werkveld en wordt er gewerkt aan brancheontwikkeling met werkgevers en andere betrokken organisaties. Ook worden ontmoetingen gefaciliteerd voor buurtsportcoaches, zowel digitaal als fysiek. Ben jij buurtsportcoach? Registreer jezelf op <http://www.sportindebuurt.nl/buurtsportcoaches/kwaliteitsimpuls-buurtsportcoaches/>.

▲ Motorische screening stuiteren

Op zoek naar meer voorbeelden van het werk van buurtsportcoaches? Op <http://www.sportindebuurt.nl/inspiratie/praktijkvoorbeelden/> vind je een database met praktijkvoorbeelden. Je kunt zoeken op thema maar ook op gemeente. Misschien vind je jouw gemeente ook terug!

is nog niet alles want het meest enthousiast is zij nog wel over de taken die zij heeft op gezondheid(zorg) gebied. Zij signaleert en adviseert kinderen (en hun ouders) als er problemen zijn met motoriek of gezondheid (overgewicht bijvoorbeeld). Zij kan vervolgens doorverwijzen naar fysiotherapeut, sportvereniging of lessen motorische remedial teaching.

Samenwerking & verbinding

Om haar brede takenpakket in goede banen te kunnen leiden is samenwerking en verbinding met vele partijen essentieel. Dat geeft een enorme verbreding aan haar vak. "Je kunt kinderen zo veel beter op het goede spoor zetten dan wanneer je bijvoorbeeld alleen maar kennismakingslessen mag verzorgen." Tegelijkertijd vindt zij, net als velen met haar, dit verbinden en samenwerken ook een van de moeilijkste dingen aan het zijn van buurtsportcoach. Dit zijn daarom onderwerpen die aan bod komen in de kwaliteitsimpuls buurtsportcoaches (zie kader). Martine heeft het verbinden en samenwerken vooral in de praktijk moeten leren. "Maar dat is een goede leerschool", lacht ze. Iets minder vrolijk wordt zij soms van haar overvolle agenda. Al die verschillende taken maken het werk nooit saai maar "je vliegt wel van hot naar her".

Toegevoegde waarde

De agenda van de buurtsportcoaches is niet altijd zo vol geweest. In het begin moesten zij hun toegevoegde waarde echt nog bewijzen. En dat is blijkbaar gelukt, getuige de drukte en de vele mensen en organisaties die hen tegenwoordig snel en naar tevredenheid weten te vinden. Zo hebben de basisscholen nu nog maar één aanspreekpunt voor al hun gezondheidsonderwijs en hebben de buurtsportcoaches het bewegingsonderwijs voor de lagere klassen georganiseerd. Daarnaast wordt de gemeente door de

buurtsportcoaches geholpen bij de uitvoering van het gezondheidsbeleid. Een mooie bijvangst is dat dit de samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen op het gemeentehuis verbeterd heeft waardoor sport steeds vaker als middel ingezet wordt om dingen te bereiken.

Succesfactoren

Wendy Korte is namens de gemeente de coördinator van het team buurtsportcoaches. Aan haar de taak om de coaches zo goed mogelijk hun werk te kunnen laten doen. Heeft zij een verklaring voor het succes van het team? Zonder aarzelen noemt zij de diversiteit onder de buurtsportcoaches. Allen hebben zij andere ervaring en talenten en de functie van buurtsportcoach geeft hen de vrijheid om deze ook in te zetten. Zo bleek Martine sterk in het signaleren en doorverwijzen van de kinderen die zij ontmoette in haar werk. Dit paste prima bij de wens van de gemeente om goed te kunnen screenen op gezondheidsproblemen. Een ander is juist weer goed in het meedenken en maken van uitvoeringsprogramma's. Hoewel de hoofdtaak van de buurtsportcoaches vooral in de uitvoering van activiteiten ligt, wordt ook deze ruimte geboden.

Ook de verbindende kracht van de buurtsportcoach ziet Wendy als een succesfactor: "Wij zijn op veel plekken aanwezig en krijgen dus ook veel signalen binnen. Door dan slimme verbindingen te maken proberen wij extra service te bieden. Zo hoorden wij dat veel senioren behoefte hadden aan meer sociale contacten. We hebben toen kunnen regelen dat zij bij elkaar kunnen komen in de Wensinkhof. Later hebben wij die groep zelfs kunnen koppelen aan een Zumba-docent zodat ze nu ook gezamenlijk bewegen". Zorgen dat je weet wat er leeft bij de

Martine heeft het verbinden en samenwerken vooral in de praktijk moeten leren.

diverse partijen waar je mee werkt is dus essentieel. "Spreek die partijen regelmatig, niet alleen via de mail maar laat ook je gezicht zien en check of je elkaar goed begrijpt." Iets wat niet altijd vanzelfsprekend is bij de juist zo praktisch ingestelde buurtsportcoaches. Maar als je eenmaal weet wat mensen willen is het gelukkig gewoon: "Actie ondernemen en gaan met elkaar"!

Buurtsportcoaches, verbinden, succesfactoren en gezondheidsbeleid het zal de kinderen van het vierde team van basisschool de Esch een zorg zijn. Zij zijn zojuist gekroond tot de beste CMV volleyballers van Borne. De grote beker heeft voorlopig hun enige interesse. ■

Dirk Schaars is adviseur bij het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen.

Contact:
dirk.schaars@nisb.nl

Twitter
@DSchaars

Succesfactor:

rolmodel inzetten als buurtsportcoach

Challenge010 is een project dat als doel heeft jongeren van Rotterdamse voortgezet onderwijs scholen structureel te laten bewegen en ze direct op sociaal en mentaal vlak verder te ontwikkelen. Dat wordt gedaan in samenwerking met verenigingen en scholen. Dit is een mooi verhaal over hoe je voor bewegen rondom de school bekende sporters in kunt zetten.

TEKST GWENDA TROMP **FOTO'S** KEES SPRUIJT

Naar het Amerikaanse high school model zijn er voor zaalvoetbal en basketbal scholencompetities opgezet, waarbij de vakleerkracht lichamelijke opvoeding coach van het team is. Deze competities vinden plaats in vier gebieden in de stad. Naast deze sporten kunnen de jongeren ook kiezen voor wekelijkse boks- en danslessen. De bokkers en dansers hebben voor iedere vakantie een examen, een voorstelling of een speciale workshop. Het schooljaar eindigt voor alle sporten met een Rotterdams Kampioenschap.

De buurtsportcoach

Voor iedere sport zetten we één of meerdere rolmodellen in voor de functie van buurtsportcoach. Zij zijn topsporter (geweest) in hun tak van sport en komen zoveel mogelijk uit Rotterdam zelf. Zo zijn er bijvoorbeeld spelers uit de selectie van het Nederlandse zaalvoetbalteam buurtsportcoach van Challenge010. De jongeren kunnen zichzelf identificeren met deze buurtsportcoach. Bovendien leren jongeren van hen dat ze met de juiste instelling veel kunnen bereiken. Deze functionarissen hebben aanzien bij de jongeren, weten hen te

motiveren om te gaan sporten, geven de jongeren de aandacht die ze nodig hebben en zorgen vooral dat de ze veel plezier beleven aan het sporten bij Challenge010.

Inzet bij promotie

De buurtsportcoaches gaan aan het begin van het schooljaar de klassen van alle deelnemende scholen langs om Challenge010 te promoten. Het helpt daarbij dat ze hun eigen sportervaring met de jongeren kunnen delen en de jongeren kunnen laten inzien waarom sporten zo leuk is. Ze prikkelen de jongeren tijdens deze promotiepraatjes om mee te doen met de try-outs van de sporten waar de school aan meedoet. Tijdens deze try-out geeft de buurtsportcoach in de betreffende tak van sport een uitdagende proefles, waarna een of meerdere teams zaalvoetbal of basketbal worden gevormd. Of kiezen de leerlingen voor boksen of dansen. Bij deelname aan Challenge010 worden de jongeren direct lid van een van de deelnemende sportverenigingen en betalen hiervoor een bedrag van €65,-. Ook ondertekenen ze een contract waarmee ze akkoord gaan met de gedragsregels die binnen het project gelden.

Praktische invulling taken

Na de eerste fase van promotie, werving en inschrijving van leerlingen gaat de combinatiefunctionaris basketbal/zaalvoetbal zich met name richten op de competitie. Hij zorgt dat de competitie goed loopt en dat er een sociaal veilig sportklimaat heerst zowel voor, tijdens als na de wedstrijd. Spelers binnen een team moeten elkaar steunen en samenwerken. Respect tonen richting tegenstanders en scheidsrechter staat hoog in het vaandel en ook van de coaches wordt verwacht dat ze positief coachen. Na afloop van de wedstrijd vindt er een evaluatie plaats tussen beide tegenstanders, de coaches, de scheidsrechter en de combinatiefunctionaris waarin, naast technische aspecten, vooral wordt ingegaan op het gedrag tijdens de wedstrijd. De buurtsportcoach en de coaches zijn hierin voorbeelden voor de jongeren en zij stimuleren ook de jongeren om zelf een voorbeeldrol op te pakken. Dit gebeurt ook daadwerkelijk, er zijn jongeren die zich verantwoordelijk zijn gaan voelen voor een team en een team echt op sleeptouw nemen.

Bij boksen en dansen is de buurtsportcoach niet altijd aanwezig bij de lessen, maar staan er ervaren bokstrainers en dansleraren voor de groepen. De buurtsportcoach komt wel regelmatig

Meer informatie over Challenge010 is te vinden op: www.challenge010.nl

Gwenda Tromp is projectleider Challenge010

Contact:

G.Tromp@rotterdamssportsupport.nl

Uit het onderzoeksrapport

Enkele coördinatoren geven aan dat de kennis 'van de straat' erg belangrijk vinden om aansluiting te krijgen bij de jongeren: *'Soms missen leraren en pedagogen de informatie van de straat, het contact. De combinatie van theorie en de ervaring van de straat is ideaal. Eigenlijk mag ik dit niet zeggen, maar ik geloof niet zo in boeken. De jongeren moeten zichzelf herkennen in jou, maar je moet ook afstand hebben, een rolmodel zijn. Hiervoor heb je de nodige bagage nodig, je moet de taal van de jongens spreken.'*

kijken en zorgt voor een aantrekkelijk aanbod voor de leerlingen, zoals de organisatie van examens, voorstellingen en speciale workshops. Zij regelen eigenlijk alles om de lessen zo goed mogelijk te laten verlopen.

Streetcredibility

De persoonlijke aandacht die de buurtsportcoach geven aan de deelnemers van Challenge010 is erg belangrijk binnen het programma. Deze jongeren ontvangen deze aandacht niet altijd standaard van huis of van school uit. De deelnemers geven aan het prettig te vinden een persoonlijk gesprek te hebben met de buurtsportcoach. Zelf zien die zich als vertrouwenspersoon van de deelnemers. Het gebeurt met enige regelmaat dat een jongere bij een buurtsportcoach aanklopt met persoonlijk-

Na afloop van de wedstrijd vindt er een evaluatie plaats tussen beide tegenstanders, de coaches, de scheidsrechter en de buurtsportcoach

ke problemen. Het feit dat de buurtsportcoach dicht bij de jongeren staat en taal van de straat spreekt werkt drempelverlagend voor de jongeren en maakt het dat jongeren deze stap durven te zetten. Voor jongeren is deze streetcredibility erg belangrijk, blijkt uit onderzoek.

Succesfactor

Overall gezien kan dus gezegd worden dat het inzetten van rolmodellen als combinatiefunctionaris een succesfactor is om jongeren te bereiken en in beweging te krijgen. Rolmodellen genieten aanzien bij de jongeren maar tegelijkertijd kunnen ze zich ermee identificeren. Binnen Challenge010 is het een van de werkbare mechanismen en zullen we hier ook in blijven investeren! ■

Een kickboksclub op school:

laagdrempelig sporten en een veiligere buurt

De school zat met een speelzaal waar de plafondplaten naar beneden dreigden te komen maar liep aan tegen budgetproblemen, de vereniging beschikte over financiële middelen maar zocht lesruimte. Nu heeft basisschool Olympus een multifunctionele sportruimte waar kickboksvereniging Kimekai Gym na schooltijd lesgeeft. De bonus: de sociale veiligheid in de wijk is een stuk verbeterd.

TEKST: KARIN LASSCHE EN DORIEN DIJK **FOTO'S:** MARGARET ROTTIER

Sinds enkele jaren heeft Kimekai Gym zijn dojo op obs Olympus. Op het eerste gezicht een opmerkelijke locatie voor een kickboksclub. Maar voor wie de mensen kent achter de organisaties, is het een gouden combinatie en een prachtig voorbeeld van hoe een school en een vereniging elkaar via de vakleerkracht en de buurtsportcoach kunnen helpen en versterken.

Gedreven docent

Het verhaal begint bij bewegingsonderwijzer Daan Schuit, geboren en getogen in Heemstede en sinds 2009 vakleerkracht LO aan obs Olympus in de Amsterdamse wijk IJburg. De sportactieve basisschool met zo'n driehonderd leerlingen

▼
Plezier

spreekt hem aan vanwege de multiculturele populatie en de aandacht voor sport, bewegen en gezonde voeding. Dat uit zich onder meer in een actief pauzebeleid en een naschools bewegen- en sportaanbod. De school wordt in dit beleid ondersteund door Jump-in, een programma van de gemeente Amsterdam dat scholen helpt om optimaal bij te dragen aan gezonde voeding en beweging van hun leerlingen en zo overgewicht te voorkomen.

Schuit is gedreven te laten zien dat er veel mogelijk is. Om met zijn beperkte uren toch zoveel mogelijk beweegactiviteiten aan te kunnen bieden, trekt hij meerdere ALO-stagiaires aan, die onder zijn begeleiding ook de naschoolse lessen en soms pauzeactiviteiten verzorgen, variërend van streetdance tot turnen, atletiek en circus. Dan komt hij via Jump-in in contact met Pedja Djurdjevic, die als combinatiefunctionaris naar de Olympus is gestuurd om leerlingen in contact te brengen met sportverenigingen. Op dat moment kunnen de heren nog niet vermoeden hoeveel ze elkaar nog zullen zien. Djurdjevic, een echte Amsterdammer van het type 'grote mond, klein hartje', deed de hbo Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) en is hoofdtrainer van de IJburgse vechtsportvereniging Kimekai Gym. Voor de club is hij op zoek naar een nieuwe ruimte met 'meer sfeer dan een sporthal'.

Doseren van kracht

Eenmaal in gesprek zijn ze het er snel over eens dat de leerlingen van Olympus, die vaak uit kansarme gezinnen komen en relatief veel

gedragsproblemen hebben, gebaat zouden zijn bij weerbaarheidstrainingen. Djurdjevic: “Deze kinderen moeten nog zoveel leren. Sport, en zeker vechtsport is door de directe vorm van contact een uitstekend instrument om ze basisvaardigheden in de sociale omgang aan te leren en ze weerbaarder te maken.” Schuit stelt voor dat Djurdjevic weerbaarheidstrainingen komt geven op Olympus, als onderdeel van het beweegaanbod. Vervolgens ontstaat het idee om voor de lessen van Kimekai Gym een dojo te maken van de speelzaal, die dringend toe is aan een opknapbeurt.

Daar komt de derde persoon in het spel: de directeur van Olympus, Margaret Rottier. Hoewel kickboksen een negatief imago heeft, staat zij open voor de plannen. Schuit: “Zonder haar was het niet mogelijk geweest onze ideeën uit te voeren. Op basis van argumenten heeft ze ons het vertrouwen gegeven om de kickboksclub onderdak te bieden binnen de school. Wat hielp, is dat Kimekai Gym het Fight Right-keurmerk heeft van het NIVM (Nederlands Instituut voor Vechtsport en Maatschappij red.). Het gaat in de lessen heel erg over het doseren van kracht en rekening houden met de ander.” Vervolgens gaat het snel. Rottier heeft goede contacten met het stadsdeel en de vereniging krijgt geld van de afdeling vastgoed om de zaal op te knappen. Samen met de hulp van vrijwilligers, onder wie Ajax-supporters uit de buurt die komen verven, leidt dat tot een multifunc-

“Een combinatie-functionaris maakt de stap naar een vereniging kleiner, dat is hier goed gelukt.”

tionele ruimte met zachte matten. Overdag gymmen er kleuters, na schooltijd geeft Kimekai Gym er les in kickboksen aan jongeren en volwassenen uit de hele buurt. “Met een paar kleine aanpassingen kan hier alles wat ook kan in een gewone zaal,” zegt Schuit tevreden. “Het wandrek hangt bijvoorbeeld wat hoger zodat er een extra mat onder kan.” Als klap op de vuurpijl krijgt Djurdjevic kort na de totstandkoming van de dojo in 2012 de penning van de Sportraad Amsterdam. Die wordt jaarlijks uitgereikt aan een Amsterdammer die ‘met durf, visie, ambitie en inzet een grote bijdrage heeft geleverd aan de sport in Amsterdam’.

Lage drempel

Inmiddels is de dojo de ‘meest druk bezette sportzaal van IJburg’ en vrijwel continu in gebruik. Meerdere vakleerkrachten LO van andere scholen verwijzen kinderen naar de

lessen van Kimekai Gym, net als jeugdzorgorganisaties zoals Altra. Voor 18 euro per maand volgen circa 130 kinderen onbeperkt lessen bij Kimekai Gym, waar naast Djurdjevic nog drie andere trainers met een pedagogische achtergrond lesgeven. De meeste kinderen komen twee keer per week sporten, sommigen - ‘de

kinderen die het het hardst nodig hebben’- drie keer. De samenwerking tussen Olympus en Kimekai Gym houdt jongeren van de straat en brengt kinderen in beweging, zegt Schuit. “Als de kinderen niet bij de vereniging zouden zijn, zitten ze thuis achter de computer.” Maar er zijn meer voordelen: “Niet alleen is onze zaal opgeknapt, ook hebben we nu een heel ruim aanbod zodat kinderen kunnen sporten op maat. En ze hoeven alleen maar de trap af te lopen voor de lessen van Kimekai Gym. De drempel om te gaan sporten is extreem laag, ook omdat kinderen Pedja al kennen vanuit de weerbaarheidslessen. Een combinatiefunctionaris maakt de stap naar een vereniging kleiner, dat is hier goed gelukt. Verder wordt de buurt vanuit de school bediend, dat komt de naam van de school in de wijk ten goede.”

Schuit roemt verder de sociale controle: “Jongeren weten dat ze hier geen naregheid uit moeten halen, dat ze meteen gesnapt worden.” De veiligheid in en rondom de school en in de wijk is dan ook verbeterd door de aanwezigheid van Kimekai Gym. “Wij zijn het alarmsysteem van de school”, weet Djurdjevic. “Elke avond zijn hier mensen. Er zijn nooit meer inbraken en het vandalisme rondom de school is vermindert.” Ook ouders worden aangesproken op hun gedrag. Schuit: “We kunnen vanuit school makkelijk het goede voorbeeld geven en bijvoorbeeld mensen aanspreken op hun parkeergedrag bij de school. Ik vind: je moet doen wat binnen je macht ligt. Als je dingen mee kunt pakken, moet je dat doen.”

▲
Aandacht!

Beweging stimuleren op de basisschool

Het programma Jump-in, een sportstimuleringsprogramma van SportService Amsterdam, helpt Amsterdamse basisscholen om kinderen meer te laten bewegen en gezonder te laten eten. Wilt u meer weten over Jump-in of andere programma's om basisschoolkinderen meer te laten bewegen? Kijk dan op www.effectiefactief.nl.

Leren van elkaar

Pedja Djurdjevic is regelmatig op de Olympus aanwezig voor de lessen weerbaarheid en bij Kimekai Gym. Over en weer wisselen hij en Schuit in de wandelgangen veel informatie uit, om kwetsbare leerlingen zo goed mogelijk te kunnen helpen. Djurdjevic: "Na de weerbaardheidsles ziet Daan de leerlingen rondlopen, hij kent hun familie. Van hem hoor ik wat er gebeurd is zodat ik daar rekening mee kan houden." Daarbij schroomt hij niet andere professionals te hulp te roepen als dat nodig is, zoals van jeugdzorg of de Intern Begeleiders. "Als ik merk dat een kind problemen heeft, ga ik langs bij Margaret en vraag ik wat we kunnen doen. Daar mag ik altijd voor langskomen. Ik bel ouders ook op als ik zie dat een kind erbij gebaat is om bij mij te komen trainen." Maar het komt ook voor dat een vader bij hem langskomt en verzoekt een hartig woordje met zijn zoon te spreken.

Dat Djurdjevic op school rondloopt, heeft meer voordelen. Als een leerkracht problemen heeft met een groep, kan die zijn hulp invoeren, bijvoorbeeld om extra lessen te geven. Maar Djurdjevic gaat ook de klas in om te kijken wat er gebeurt. Djurdjevic: "Kinderen vergeten snel. Als ik zie dat ze in de klas niet naar elkaar luisteren, spreek ik ze daarop aan en zeg: 'Wat hebben we bij het sporten nou besproken?' Of ik overleg met Daan over wat ik zie en hoe we daarmee om kunnen gaan." Andersom kan de juf of meester ook aanschuiven bij de les van Djurdjevic en zijn of haar voordeel doen met zijn aanpak. "Dat opent ze vaak de ogen voor wat er gaande is in de groep."

Meelopen met de gymdocent

In de praktijk blijken de rustige Schuit en extra-verte Djurdjevic elkaar goed aan te vullen. Het contact verrijkt hen beiden vinden ze, vooral omdat de communicatie goed is en ze niet bang zijn elkaar feedback te geven. Ze kunnen het goed met elkaar vinden en hebben respect voor elkaars werkzaamheden. "Ik heb veel geleerd van Daan als docent," vertelt Djurdjevic. "Daan straalt rust uit en heeft goed contact met ouders en kan me tips geven zodat mijn communicatie beter aankomt. Ik zou elke buurtsportcoach zonder ALO-opleiding adviseren om mee te lopen met een gymdocent." Schuit waardeert onder andere het netwerk van de combinatiefunctionaris: "Zijn kring is groter, hij kent zoveel mensen in de wijk en ziet de kinderen ook buiten schooltijd en bij de vereniging of op de middelbare school als ze de van de basisschool af zijn." Dankzij Djurdjevic krijgen leerlingen burgerschapsvaardigheden mee, stelt Schuit. "Pedja spreekt jongens aan op hun gedrag. Hij weet precies wat er bij ze speelt. Hij kent de taal van de straat en zegt waar 't op staat. Soms

klinkt dat grof en hard maar een kind snapt waar hij het over heeft. Er moet iemand zijn die ze aangeeft hoe ze zich op straat kunnen gedragen en ze wijst op hun burgerplicht." Djurdjevic noemt een voorbeeld van afgelopen zomer, toen leerlingen bij het WK naar Oranje zaten te kijken maar tegen Nederland waren. "Als ze zeggen: 'Oprotten met die kaaskoppen', dan zeg ik: 'Wat zeg je nou?' Wij maken er een heel thema van." Schuit vult aan: "Het gaat om kleine sociale vaardigheden die veel kinderen niet meer vanzelf

**"Ik zou elke
buurtsportcoach
adviseren om mee te lopen
met een gymdocent."**

meekrijgen. Tussen 4 en 12 jaar moet je kinderen burgerschap aanleren. Het basisonderwijs speelt dus een centrale rol. Daarom heb je mensen als Pedja nodig in de school." Djurdjevic besluit: "Als sportdocent ben je heel belangrijk in het leven van een kind. Zelf zal ik mijn eerste trainer, die mij aansprak op mijn gedrag, nooit vergeten." ■

Met dank aan NISB (Dorien Dijk en Karin Lassche), Pedja Djurdjevic en Daan Schuit.

Meer info:

www.nisb.nl

Contact:

dorien.dijk@nisb.nl

KVLO Golf Trophy 2015

Uit gesprekken met afdelingsbestuurders en leden komt vaak naar voren dat de praktische activiteiten die de KVLO voor haar leden organiseert zeer gewaardeerd worden. Samen met andere collega's je vaardigheden in een bepaalde sport/spel verbeteren of gewoon lekker samen sporten. Daar gaan we dus mee door!

Contact: ton.winkels@kvlo.nl
TEKST TON WINKELS **FOTO** ANITA RIEMERSMA

Speciaal voor alle golfende leden van de KVLO die het leuk vinden om eens met collega's te spelen, organiseren wij met een paar vrijwilligers jaarlijks de wedstrijd om de 'KVLO Golf Trophy'. De wedstrijd wordt dit jaar gespeeld op de prachtige centraal gelegen golfbaan 'De Scherpenbergh' in Lieren (Apeldoorn). *Datum: zaterdag 6 juni 2015.* Wij nodigen alle golfende leden van de KVLO, die minimaal in het bezit zijn van handicap 54/ GVB uit om hieraan deel te nemen.

Categorieën

Er wordt gespeeld in twee categorieën, een voor de lagere handicappers en een voor de hogere handicappers. Dus ook al ben je nog niet zo ervaren, je hoeft niet te schromen om je in te schrijven. Voor beide categorieën zijn er individuele prijzen te winnen. Daarnaast is er nog de jaarlijkse strijd om de 'afdelingsbokaal'. Dit is een speciale prijs voor KVLO-afdeling die gezamenlijk de beste prestatie levert. De afdeling Den Haag is titelverdediger! Er moeten minimaal twee leden van een afdeling deelnemen om in aanmerking te komen voor deze bokaal. Dus een extra prikkel om samen met een collega in te schrijven!

Het inschrijfgeld bedraagt €50,- p.p. (greenfee, ontvangst, prijzen). Deelname aan het diner (grill buffet live cooking) is optioneel en kost €25,-. Inschrijven kan tot 20 mei via www.kvlo.nl / events. Noteer de datum alvast in je agenda!

Programma

Vanaf 11.00 uur ontvangst met koffie/thee
 12.00 uur start 1e flight
 17.00 uur einde wedstrijd
 17.00- 17.30 uur borrel en prijsuitreiking
 18.00 uur diner (optioneel) ■

6 juni
KVLO Golf
Trophy
2015

"Gym is toch gewoon een spelletje doen?"

Dit artikel is van een vakleerkracht die oorspronkelijk groepsleerkracht was. Hij heeft naast de pabo en het cios de module vakbekwaamheid bewegingsonderwijs gedaan om zijn bevoegdheid te halen. En dit is nu precies waarvoor de KVLO vindt dat de leergang bewegingsonderwijs is bedoeld: gedreven collega's met passie voor bewegen die op hun school vakspecialist willen worden.

TEKST MENNO BOSMA FOTO'S PRIVE COLLECTIE

Ik werk als onderwijzer en vakleerkracht bewegingsonderwijs in het basisonderwijs. In ons team wordt gym heel belangrijk gevonden. De directie neemt gym heel serieus. Gym is ook een heel serieus vak. Ik vind het zelfs het belangrijkste vak dat

in het onderwijs thuishoort. Acht jaar geleden kwam de directeur mijn lokaal binnen om te vragen of ik gym wilde gaan geven. De gymjuf ging verhuizen naar Friesland en ik had naast mijn Pabo- ook een Cios-diploma. Mijn directeur vond mij een geschikte vakleerkracht

bewegingsonderwijs. Ik wilde dit heel graag en vond het een eer dat ik gevraagd werd. Ik moest alleen mijn diploma vakleerkracht bewegingsonderwijs halen en dat heb ik gedaan.

Gym is meer dan spelletjes doen

Bij gym leer je niet alleen verschillende vormen van bewegen (bewegingsvaardigheden), maar ook hoe je met elkaar om moet gaan (sociaal emotioneel). Daarnaast werk ik ook aan de reguleringsdoelen; leer ik kinderen hoe ze zelfstandig een spelletje opgang moeten houden. Hierbij wordt de zelfstandigheid van de kinderen in het deelnemen aan bewegingssituaties en van het inzicht in de bewegingssituaties vergroot (omgaan met het arrangement', 'omgaan met de regelingen in de bewegingssituatie' en 'reflecteren op de activiteit en het bewegingsgedrag'). Het vak bestaat niet alleen uit spelletjes, ik werk bijvoorbeeld met twaalf leerlijnen. De kinderen leren springen, zwaaien, balanceren, doelspelen, enzovoort.

Dat bouw je op van groep 3 t/m 8 en dan differentieer ik ook nog om iedereen op zijn eigen niveau te kunnen bedienen. Met gym probeer je kinderen enthousiast te maken voor bewegen, zodat ze op een sport gaan en blijven. Kinderen worden zo sociaal en leren hoe je met andere moet omgaan. Het is dus ook een sociale vaardigheidstraining. Toch hoor je soms van collega's: "Lekker geven dat gym. Je hebt geen tafeltjesavonden en je hebt bijna geen administratie." Ik heb ook gehoord dat gym gewoon een spelletje geven is. Gelukkig hoor ik dit niet vaak, omdat veel collega's weten wat het vak gym/bewegingsonderwijs inhoudt. Voor de collega's in het onderwijs die niet begrijpen hoeveel energie gym kost, probeer ik hieronder een korte uitleg te geven.

Boeiend maar vermoeiend

Ik was tijdens mijn opleiding al begonnen met het gym geven aan de kinderen van de groepen drie tot en met acht. Ik was doodmoe aan het einde van de dag. Ik kon aan het eind van de dag niet meer. Na een tijdje ben ik naar directie gegaan om mijn twijfels over het vak uit te spreken. Ik was gewoon gesloopt aan het einde van de dag. Gelukkig begon ik het lesgeven in de gymzaal in de vingers te krijgen en werd het vak boeiend. Wat is er namelijk mooier dan een gymles op niveau te geven, waarin je kan differentiëren en kinderen hun energie in kwijt kunnen met een grote glimlach op hun gezichten. Ik zie kinderen veranderen, sommige worden socialer, andere krijgen meer zelfvertrouwen, weer andere overwinnen hun angsten en dat komt voor een groot gedeelte door de gymlessen. Ik doe het nu al ruim zeven jaar. De lessen verlopen goed, maar de vermoeidheid

is er nog na iedere dag. Hoe dat komt?

Ten eerste ben ik heel de dag aan het scannen/observeren. Tijdens de gymles kijk ik steeds door de zaal van voor naar achter en van links naar rechts en dat steeds weer. Ik kijk of de kinderen wel veilig deelnemen aan de les of alle kinderen wel meedoen of er eerlijk gespeeld wordt. Zijn er ruzies dan moet ik ingrijpen. De gymlessen duren 45 minuten en wij hebben zeven gymlessen. Dat vergt veel concentratie. Scherp blijven is heel belangrijk. Een ongeluk zit in een klein hoekje en door op te letten kan je dat ongelukje vaak voorkomen.

Ten tweede maakt het geluid mij heel moe. Kinderen zijn heel enthousiast en dat moet ook. Gymmen is ook bedoeld om je uit te leven. Mijn gymzaal is helaas ook een klankkast en het geluid wordt er behoorlijk versterkt. Je zit dus heel de dag in deze klankkast. Aan het eind van de dag als de kinderen weg zijn, dan geniet ik altijd even van de rust om mij heen.

Met gym probeer je kinderen enthousiast te maken voor bewegen, zodat ze op een sport gaan en blijven.

Ten derde moet ik tijdens de gymles regelmatig kinderen corrigeren. Ik word bijna nooit boos, maar het zijn kleine dingetjes. "Jan kan je even stil zijn tijdens de uitleg. Annemarie ruim jij even die bal op die je net uit de kast hebt gepakt. Bas blijf van Maarten af! Hij vindt het niet meer leuk." Dit zeven keer 45 minuten. Al het corrigeren kost veel van mijn energie.

Extra's

Naast deze drie zaken heb je nog veel meer dingen die je als gymleraar/vakleerkracht bewegingsonderwijs moet doen. Ik ga hier niet over uitweiden, maar zal ze kort noemen: de WC schoonmaken (bij ongelukjes), hulpverleners bij de toestellen, ruzies oplossen, EHBO verlenen, enzovoort. Als je al het bovenstaande hebt gelezen, denk dan niet dat dit negatief opgevat moet worden. Het hoort allemaal bij het boeiende vak gym. Waar kinderen met plezier moeten bewegen, sociaal leren om te gaan met elkaar, hun angsten proberen te overwinnen, zelfvertrouwen krijgen en teleurstellingen moeten leren te overwinnen. De gymdocent(e)/vakleerkracht bewegingsonderwijs heeft een belangrijke rol om kinderen op een veilige manier optimaal te laten bewegen. De vermoeidheid hoort bij het mooiste vak dat er bestaat. Gym geven, dat gaat nou eenmaal niet vanzelf! Gym is dus meer dan gewoon een spelletje doen. ■

▼
Hulpverleners

Menno Bosma
is vakleerkracht
bewegingsonderwijs op
de RK Antoniuschool in
Kudelstaart.

Contact:
menno@rkantonius.nl

Uitzendkrachten en gelijke beloning

Uitzendbureaus bestaan al vele jaren. Tegenwoordig klinken de termen 'detachering', 'uitzending' en 'payrolling' ook binnen het onderwijs steeds bekender. Om een en ander helder te krijgen, zeker voor jonge leden, wordt in deze column ingegaan op de materie

TEKST MR. MAARTEN SEGERS

Uitzendkrachten, gedetacheerden en payrollmedewerkers (in de rest van het artikel: 'uitzendkrachten') zijn formeel in dienst bij de 'uitlenende organisatie' (vaak een uitzendbureau). Zij werken in de praktijk echter bij de 'inlenende organisatie' (bijvoorbeeld de school). De inlenende organisatie heeft met het inschakelen van uitzendkrachten een aantal voordelen tegenover het zelf in dienst nemen van een werknemer. Denk aan een lagere administratielast, geen of minder kosten bij ziekte en vaak de mogelijkheid om weer snel afscheid te kunnen nemen van de uitzendkracht. Onder andere door de kredietcrisis die vanaf 2008/2009 in Nederland ook voelbaar werd, steeg voor werkgevers de behoefte om snel te kunnen anticiperen op belangrijke veranderingen.

Gunstig voor starters

Detachering en uitzending bieden voor werknemers ook mogelijkheden. Zo is het (in de start van je carrière) vaak een laagdrempelige en snelle manier om binnen een of meerdere inlenende organisaties aan het werk te gaan en je visitekaartje af te geven. Een nadeel is echter dat een deel van de uitzendkrachten over (de duur van) hun contract vaak met meer onzekerheid kampen dan werknemers die rechtstreeks in dienst zijn.

Ongunstige beloning

Daarnaast worden uitzendkrachten vaak geconfronteerd met een lagere beloning of minder gunstige arbeidsvoorwaarden dan werknemers met een (soort)gelijke functie die rechtstreeks in dienst zijn bij de inlenende organisatie (school). Denk bijvoorbeeld aan een bevoegd docent LO die in dienst van een uitzendbureau als zodanig werkt op een VO-school. De docent verdient daarmee 2200 euro per maand. Dit

terwijl de collega's van de betreffende docent (die rechtsreeks in dienst zijn bij de school) in dezelfde functie minimaal ingeschaald zijn in schaal LB conform de cao VO. Deze collega's verdienen daarmee, bij het schrijven van dit artikel, minimaal 2474 euro per maand. Tegen deze ongelijkheid hebben de wetgever (overheid) en de cao-partijen iets willen doen. Zo bepaalt de WAADI (Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs) dat 'de ter beschikking gestelde arbeidskracht' (uitzendkracht) recht heeft op eenzelfde beloning als de werknemer die rechtstreeks in dienst is in een gelijke of gelijkwaardige functie.

De cao helpt

Daarnaast is in de cao's VO en PO vastgelegd dat uitzendkrachten een salaris dienen te ontvangen dat gelijk is aan het salaris van werknemers die in een (soort)gelijke functie rechtstreeks in dienst zijn bij de inlenende organisatie. In de cao's is ook vastgelegd dat de inlenende organisatie (de school) de plicht heeft om die gelijke beloning in de uitzendovereenkomst met de uitlenende organisatie te bedingen.

Helaas houden lang niet alle werkgevers zich aan het beschermende recht dat in de WAADI en de cao's is opgenomen. Ben jij een uitzendkracht die minder verdient dan de ondergrens van de schaal waarin collega's in een (soort)gelijke functie zijn ingedeeld dan kan je overwegen aan de bel te trekken. Veel uitzendkrachten verkeren in een kwetsbare en afhankelijke positie. Zij zijn vaak tijdelijk en/of op basis van een oproepcontract in dienst van een uitzendbureau. Het is daarom belangrijk om de inlenende en/of uitlenende organisatie op het juiste moment en de juiste manier met hun plichten te confronteren. De juridische afdeling van de KVLO kan je daar verder in adviseren juristen@kvlo.nl. ■

Ultimate frisbee

in het voortgezet onderwijs ⁽³⁾

In het vorige artikel is een schets geboden van de sport ultimate frisbee en de waarde voor het VO en een beeld geschetst van basale aanvals- en verdedigingstactiek. In dit laatste artikel gaan we dieper in op een aantal spelregels en zelfregulering, ontwikkeling van de sport en toepasbaarheid in het VO.

TEKST DAAN REMMERS FOTO'S MARTINE BOOTSMA EN INTERNET

Spelregels handhaven met Spirit of the Game

Ultimate kent veel spelregels maar het is mogelijk om met een aantal basisregels al goed te spelen. Omdat we ervan uitgaan dat overtredingen niet

met opzet worden gemaakt, staan er geen sancties op. Dat maakt het ook makkelijker om een tegenstander op het maken van een overtreding te wijzen. Voor veel kinderen is het een grote drempel om tegen een ander te zeggen dat deze een overtreding heeft begaan. Doordat er geen straf is op het maken van een fout wordt het erkennen ervan ook makkelijker. Natuurlijk is het altijd mogelijk dat er desondanks een verschil van mening blijft over wat er precies gebeurd is. Ook dan is er een oplossing: je bent het eens dat je het niet eens bent. Het concept dat je het niet met elkaar eens hoeft te zijn om toch samen verder te kunnen spelen is misschien wel de grootste essentie van de spirit of the game.

Wanneer een overtreding wordt geconstateerd, gaat het erom de situatie te creëren die er zou zijn geweest wanneer de overtreding niet zou zijn begaan. Bij het 'callen' van een overtreding kunnen drie dingen optreden:

Om het gooien onder de knie te krijgen is het aan te bevelen om indoor te starten met de eerste lessen

- de overtreder is het eens met de call, het spel wordt nu voortgezet op een manier die waarschijnlijk zou zijn zonder de overtreding
- de overtreder is het niet eens met de call en de call wordt ingetrokken. Er wordt nu gewoon verder gespeeld; er is immers geen sprake van een overtreding
- de spelers worden het niet eens; in dat geval wordt het spel hersteld naar de situatie vóór de situatie zich voordeed, in de regel gaat de schijf terug naar de laatste werper.

De situatie kan dus altijd tot een oplossing komen, ook wanneer spelers het eens zijn dat ze het niet eens zijn.

De belangrijkste spelregels en overtredingen

- Non-contact: bij ultimate is het niet toegestaan door fysiek contact de tegenstander het spelen te belemmeren. Er mag niet worden getrokken, geduwd of schijven uit handen gepakt ('strip'). Een overtreding van deze regel is een 'fout' ('foul'). De benadeelde speler mag deze fout roepen ('callen').

- Stall-count: een werper heeft niet binnen tien tellen de schijf gegooid. Wanneer de marker bij de werper staat mag de marker beginnen met tellen: '1,... 2,...' enzovoort. Voor de 'tien' wordt uitgesproken moet de schijf gegooid worden, zo niet dan is er sprake van een turnover en is schijfbezit voor het verdedigende team.
- Lopen met de schijf. Wanneer de werper de schijf gevangen heeft moet deze zo snel mogelijk tot stilstand komen en één voet aan de grond houden, met de ander voet mag de werper pivoteren. Echter wordt het standbeen verzet of versleept dan mag er 'lopen' worden geroepen. De werper moet zo snel mogelijk terug naar de oorspronkelijke plek.
- 'Pick' / 'obstructie': een aanvallende speler mag niet zodanig over het veld bewegen dat de verdediger gehinderd wordt zonder een rechte looplijn te verlaten. Een voorbeeld is dat een

▲ Frisbee in het VO curriculum

aanvaller zo dicht langs andere speler loopt dat de verdediger hier tegen op botst wanneer hij de aanvaller probeert te volgen. In basketbal is dit een veel gebruikte en legitieme manier om vrij te komen, in ultimate is het echter niet toegestaan.

- Double-teaming: er mag zich maar één verdediger binnen drie meter afstand van de werper opstellen tenzij een tweede verdediger meeloopt met een andere aanvallende speler.
- In/uit. Een speler vangt de schijf 'In' wanneer de schijf wordt gevangen en een lichaamsdeel geen contact maakt met de grond op of buiten de lijnen. Je vangt de schijf geheel binnen de lijnen. Vangen met een voet op de lijn en een voet binnen de lijnen is toch 'uit'. Hetzelfde geldt ten aanzien van scoren: de schijf geldt pas als gevangen in de eindzone wanneer op moment van vangen geen ander lichaamsdeel buiten de eindzone contact heeft met de grond.

Ontwikkeling in ultimate frisbee

Ultimate is in Nederland nog altijd een kleine sport. Toch ontwikkelt de sport zich met name bij de jeugd sterk. Er zijn verspreid over het land enkele verenigingen die een jeugdafdeling hebben en dat aantal groeit nog altijd. Sinds 2014 is er gestart met een jeugdcompetitie. Ook de deelname van nationale jeugdteams op internationale kampioenschappen is sinds enkele jaren structureel en heeft inmiddels al geleid tot succes met het veroveren van het Europees Kampioenschap bij de dames U17 in 2014 in Lecco.

Ook de seniorencompetitie groeit jaarlijks in aantal deelnemende teams en verenigingen waarbij de spreiding van verenigingen over het hele land steeds beter wordt. Het jaarlijkse Windmill toernooi in Amsterdam is in een tiental jaren uitgegroeid tot het grootste Europese gras-toernooi waar vele internationale topteamen naar toe komen.

In de Verenigde Staten, bakermat van Ultimate, is de sport hard op weg tot een van de grotere sporten (na baseball, basketbal, American

football, ijshockey en soccer) uit te groeien. Sinds enkele jaren zijn er ook twee profliga's. Onder druk van de sportzenders heeft dit bij oprichting van de profliga AUDL geleid tot het invoeren van scheidsrechters. Dit heeft tot veel discussies geleid en zelfs tot het oprichten van een tweede profliga, de MLU, waar weliswaar 'observers' de spelers helpen bij de zelfregulering maar de scheidsrechter afwezig is.

Toepassing in het voortgezet onderwijs
Uitgerust met een aantal basiswerptechnieken is het al snel mogelijk om leerlingen ultimate frisbee te laten spelen. Dat meer en meer scholen dat ontdekken valt af te leiden uit het groeiend aantal scholen en schoolteams dat inschrijft voor het Ultimate-toernooi van Olympic Moves.

Om het gooien onder de knie te krijgen is het aan te bevelen om indoor te starten met de eerste lessen zodat wind geen extra tegenstander vormt. Omdat de meeste leerlingen niet al eerder in aanraking zijn geweest met ultimate frisbee, geldt dat iedereen met gelijk niveau begint. Daardoor zal de uitdaging die de lessen biedt voor iedereen min of meer even groot zijn.

Zelfregulering werkt. De grootste valkuil hierbij is dat in geval van onduidelijkheid of onenigheid de leerlingen zich tot de docent wenden om een uitspraak te doen. Wanneer de docent zich beperkt tot spelregulatie en procesbegeleiding blijft de verantwoording om zelf tot een oplossing te komen bij de leerlingen. Dit vergt soms wat geduld maar na verloop van tijd kunnen de (meeste) leerlingen daar prima mee uit de voeten.

Ultimate is in Nederland nog altijd een kleine sport

Spelen met kleine teams op kleinere velden is een prima manier om het spel overzichtelijker te maken en sneller scoren mogelijk te maken. In de Nederlandse jeugdcompetitie U19 en op toernooien als Olympic Moves en Frisbee Valley Games wordt met teams van vijf tegen vijf gespeeld op een kleiner veldformaat.

Met het beschikbaar komen van de leergang Ultimate voor het VO hopen we dat ultimate frisbee op nog meer scholen toegevoegd gaat worden op het LO-curriculum. Voor meer informatie: www.frisbeeclinics.nl. ■

Contact:
daan@frisbeeclinics.nl

►
Baldrager gaat
voorwaarts met
ploeggenoten

Get into Rugby

Tag rugby is een nieuw spel voor jonge spelers. Het is heel veilig, er is vrijwel geen contact en eenvoudig te spelen voor jongens en meisjes. Maar bovenal het is leuk en uitdagend voor alle deelnemers. Ook al zijn de regels simpel toch bevordert het tag rugby de balbehandeling en loopvaardigheden. De Vlaamse rugbybond is dan ook trots om tag rugby te promoten op de Belgische scholen. Ze zijn er zeker van dat de kinderen het leuk, veilig en uitdagend zullen vinden.

TEKST: MATHIAS RONDOUT FOTOFOTO'S ANITA RIEMERSMA

Op de site van de Vlaamse Rugbybond staat aantrekkelijke informatie over hoe jongeren op school en vereniging bekend te maken met de rugbysport. Voor docenten LO die vormen van rugby willen introduceren op school is dit zeer interessant. Hier wordt het spel Tag Rugby uitgelegd waarbij leerlingen elkaar afstoppen door een lintje (tag) af te pakken. Mathias Rondout, genoemd als sporttechnisch coördinator van de Vlaamse rugbybond, geeft uitleg van het spel. In een aantal sessies komen leerlingen spelenderwijs in aanraking met principes van de rugbysport. In een serie artikelen willen we deze sessies onder de aandacht brengen van docenten LO in Nederland. (redactie)

Het spel

Het doel van het spel is om een try te scoren door de bal te drukken achter de try-lijn van de tegenstander. Om te voorkomen dat er gescoord wordt kunnen de verdedigers een lint van de baldrager aftrekken. Hierdoor moet de baldrager passen. Na zes tags wisselt de bal van ploeg.

Afmetingen van het veld

Tot 50 meter in de lengte en 30 meter in de breedte (het rugbyveld kan dan in drie velden worden verdeeld). Het veld wordt afgebakend door kegels met de zijlijnen in het wit en de try-lijnen in een andere kleur. Het try-gebied zou vijf meter lang moeten zijn.

Speeltijd

De speeltijd wordt bepaald per toernooi en afhankelijk van het aantal teams.

Aantal spelers

Het aantal spelers kan verschillen maar niet minder dan vier en niet meer dan acht.

Wissels

Het aantal wissels wordt bepaald door beide ploegen maar wisselen kan telkens (zonder beperking) wanneer de bal dood is (dus na een try, na een fout, als de bal buiten is).

Leerkrachten/scheidsrechters

Het spel kan geleid worden door een scheidsrechter (dit kan een leerkracht zijn of iemand van de club). De leerkrachten mogen tijdens de wedstrijd achter hun ploeg staan.

De tag-gordels

De tag-gordels moeten rond het midden gedragen worden waarbij de linten vrij kunnen wapperen. T-shirts of partijvestjes moeten de spelers in de broek steken. De tag-gordels bestaan uit velcro (klittenband) waarbij er twee linten aan de zijkanalen bevestigd zijn.

Aanvallers

In de aanval zou de baldrager voorwaarts moeten gaan met zijn ploegmates in support, klaar om de pas te ontvangen. De baldrager kan ontwijken maar zou een pas moeten geven aan zijn ploegmaats indien die in een betere positie staan (indien de baldrager geen ruimte meer heeft).

De baldrager mag de tegenstanders niet wegduwen (of tegen hen op lopen) of zijn linten afschermen.

Verdedigers (taggers)

Spelers zouden naar voor moeten lopen zodat ze de ruimte tussen hen en de aanvallers kunnen beperken en trachten de linten van de baldrager

Tag rugby uitdagend!

af te trekken. Er is geen contact in tag rugby: een lint aftrekken van de baldrager staat gelijk aan een tackel.

Regels van het spel

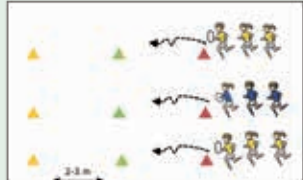
Het spel starten

Één team start/herstart de wedstrijd in het midden van het veld met een vrije pas. Wanneer er een try gescoord wordt, start het niet-gescoorde team in het midden van het veld met een vrije pas.

Vrije pas

Bij een vrije pas neemt de speler de bal met twee handen. Wanneer de scheidsrechter "speel" roept past de speler de bal (niet voor-

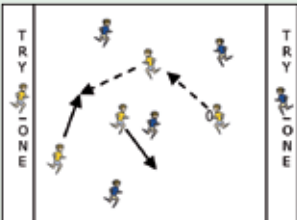
Les 1 Einddoel: wedstrijd met voorwaarts passen

Doel	Spelverloop	Aandachtspunten
10' opwarming ontwijken balbehandeling	De vogelverschrikker • Iln lopen vrij rond (geel) • 3-4 tikkers met bal (blauw) • Iln aantikken met bal, niet werpen • getikt: vogelverschrikker, stilstaan met armen open en benen toe. Vrije Il kan bevrijden door onder de armen te lopen Variaties • vogelverschrikker met benen open, bevrijden door onder benen te kruipen. • Bevrijder onder de benen niet tikken • verschillende kleine veldjes met 1 tikker en 4 vrije Il	Aandachtspunten Iln • bal in 2 handen • enkel tikken met de bal, niet werpen • ontwijkend en in de vrije ruimte lopen Aandachtspunten L • zorg voor voldoende tikkers • veld niet te groot maken
10' kern balbehandeling loopsnelheid	Estafette • groepjes van 3-5 Iln achter de rode kegels • rond de gele kegel lopen en... ... korte pas geven aan de volgende ... pas geven vanaf de groene kegel ... pas geven vanaf de gele kegel ... bal rollen vanaf de groene kegel naar volgende Il ... vanaf groene kegel bal omhoog werpen naar volgende Il ... bal drukken (try scoren) bij groene ... kegel en bij het terugkeren oppakken ... slalom lopen Variaties extra oefening aan gele kegel: • bal rond de romp of hoofd draaien • een 8 maken door de benen • bal laten botsen op de grond en terug opvangen • ...	Aandachtspunten • bal in 2 handen • bal drukken op de grond bij try • 1 been over de bal bij het oppikken • kijken alvorens te passen • bal vangen met ellebogen dicht

◀
Ontwijken

Doel	Spelverloop	Aandachtspunten
Aandoen TAG-gordels	• gordels boven de t-shirt dragen • linten kleven aan beide zijden • uitdelen van de gordels en linten goed organiseren	
10' kern gebruik tags ontwijken	Staartje trek • door elkaar lopen • lintjes stelen bij andere IIn • gestolen lintjes bijhouden • IIn met meeste lintjes is gewonnen • stop na 1' Variaties • gestolen lint aan de gordel kleven • variëren in duur • per 2 samenspelen	Aandachtspunten IIn • IIn zonder linten blijven doorspelen • linten mogen niet afgeschermd worden • geen pirouette draaien Aandachtspunten L • afspraken maken rond contact: niet duwen en trekken
Procedure "TAG" 	De "Tagger" (verdediger) • roept "TAG" bij het afnemen • kleeft lint terug bij de baldrager na zijn pas (loopt zeker niet weg of werpt het lint niet terug)	De baldrager (aanvaller) • stopt met lopen (max 3 stappen) • past de bal nadien naar een ploegmaat
20' kern scoren! samenspel passen geven vrijlopen vooruit lopen	End ball • achter elke trylijn staat een IIn (try scoorder) als hij de bal ontvangt en drukt = try • niet lopen met de bal • wisselen aanval/verdediging: als de bal valt of bij TAG • 5v5, 6v6 of 7v7 Progressies • er mag met de bal gelopen worden • alle IIn kunnen achter de try lijn scoren • bij TAG pas geven, na 5 TAG's wisselen	Aandachtspunten IIn • vrijlopen • passen naar IIn in vrije ruimte • bal vragen als vrije IIn Aandachtspunten L • try scoorder geregeld of na elke try wisselen

waarts) naar een ploegmaat. De tegenstanders moeten op vijf meter blijven van de vrije pass (5 meter over de breedte van het veld) tot de bal de handen van de passer verlaat. Een vrije pas wordt gebruikt bij de start/herstart van het spel of indien de bal buiten gaat (vrije pas dan op twee meter van de zijlijn) of bij een overtreding (zoals een voorwaartse pas). Indien de bal bij het try-gebied buiten gaat wordt de vrije pas op vijf meter van de try-lijn genomen, daar waar de bal buiten ging.

Tag-procedure

De baldrager:

- stopt met lopen na de tag (drie passen maximaal)
- past de bal nadien naar een ploegmaat.

De 'Tagger':

- roept "tag" bij het afnemen
- plakt het lint terug op de gordel van de baldrager (loopt zeker niet verder of smijt het lint terug!)
- indien hiertegen een fout gebeurt, is de sanctie een vrije pas voor het niet-foutieve team.

Gevorderdenregel: knock on

Wanneer een speler de bal voorwaarts laat vallen (ten opzichte van de tegenstanders try-lijn) spreken we van een knock on. Een vrije pass wordt dan toegekend aan het niet foutieve team.

Buitenspel voor aanvallers

De aanvallers mogen niet meer voor de baldrager staan en dus ook geen bal ontvangen.

Dit impliceert ook dat er geen voorwaartse passen gegeven mogen worden. Ook niet als de speler achter de baldrager vertrok. Sanctie: vrije pas.

Gevorderdenregel: buitenspel voor verdedigers:

De verdedigers mogen na een 'tag' niet meer aan de kant van de aanvallers staan. Indien ze hier staan maar niets verkeerd doen gaat het spel gewoon door. Indien ze de pas onderscheppen of iemand hinderen worden ze bestraft. Sanctie: vrije pas.

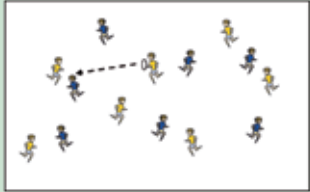
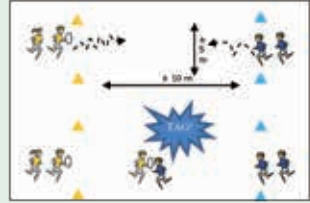
Trappen

In tagrugby wordt niet getrapt.

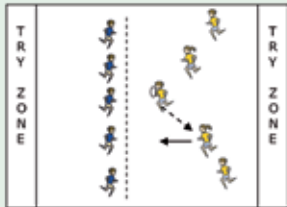
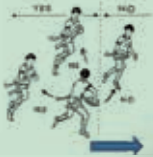
Voordeel

Het spel niet stoppen bij een overtreding wordt voordeel genoemd. Scheidsrechters moeten voordeel laten spelen aan het niet-overtredende team indien er een kans is dat zij de bal zullen krijgen. De scheidsrechter roept dan "voordeel" gevolgd door "speel door". Indien er toch geen voordeel is wordt het spel herstart met een vrije pas op de plaats van de fout.

Les 2 Einddoel: wedstrijd met achterwaarts passen

Doel	Spelverloop	Aandachtspunten
10' opwarming passen samenspel	Ploegtikspel • 2 ploegen • Iln geel tikken met de bal zoveel mogelijk blauwe Iln in 1' of 1'30" • Iln blauw ontwijken het tikken • niet lopen met de bal • getikt: bal blijven ontwijken Progressie • ontwijken: aantal Iln verminderen • ontwijken: meer ballen • tikken: veld vergroten	Aandachtspunten • zonder bal vrijlopen • rugbypassen geven (met 2 handen langzij passen) • communicatie
10' kern gebruik TAG ontwijken scoren	1 tegen 1 • aanvallers gele Iln • verdedigers blauwe Iln • aanvaller probeert te scoren tussen de blauwe kegels • verdediger probeert 1 lint af te trekken (=scoren verhinderen) • wie lukt krijgt een punt Variaties • verdediger vertrekt op een andere plaats in het veld Progressie • veld groter of kleiner maken • 2 aanvallers, baldrager past naar ploegmaat na de TAG	Aandachtspunten Iln • als aanvaller vooruit blijven lopen • in het veldje blijven Aandachtspunten • TAG-procedure uitleggen

Doel	Spelverloop	Aandachtspunten
10' kern balbehandeling zw en aw passen	Passen • per 4 naast elkaar staan • Stilstaand passen van LÖR en RÖL • Bal zijwaarts doorpassen Progressies • met tijdsdruk of in competitie • afstand vergroten • achteruit passen: geschrinkt of in kring met lln naar buiten gericht • uitpassen bij voorwaarts lopen • uitpassen bij voorwaarts lopen in schuine opstelling	Aandachtspunten • pas: eerst kijken, schouders draaien, pas afmaken met armen en handen en bal nawijzen • voeten blijven vooruit staan • handen klaar houden voor ontvangst
20' slot samenspel scoren! vooruit lopen met bal ontwijken	Wedstrijd (4vs4, 5vs5 of 6vs6) • scoren in de tryzone • baldrager stoppen door een "tag" • na een TAG een achterwaarts pas geven om verder te spelen • na een try of fout spel hervatten met vrije pas Variaties • ipv vrije pas, L past bal willekeurige ll Organisatie ploegen • je kan met 3 of 4 ploegen spelen die wisselen bij een try	Aandachtspunten lln • volgens de tag procedure spelen • lln moeten achterwaarts passen • spelen volgens de buitenspel regels Aandachtspunten L • gebruik spelregels tag rugby • moedig aan met: "vooruit lopen" en "pas" na een tag • maak duidelijk dat aanvallers best achter de bal staan, omdat ze anders niet kunnen meespelen
Nieuwe regel	Buitenspelregel voor aanvallers • aanvallers mogen niet voor de baldrager lopen. • voorwaarts passen is niet meer toegelaten • sanctie: vrije pas voor de tegenstander 	

◀ Tag afpakken

Een wedstrijd tag rugby leiden

Zorg ervoor dat je een fluitje hebt, ken de regels en tracht voordeel te laten spelen waar mogelijk.

- 1 roep "pas!" na een tag
- 2 fluit wanneer en enkel wanneer het spel moet stoppen
- 3 duid het team aan dat mag starten met een vrije pass door naar hen te wijzen met een gestrekte arm.

Andere punten:

- wanneer de baldrager per ongeluk een lint verliest laat het spel dan stoppen, plak the lint terug en herstart met een vrije pas
- wanneer een speler 'getag' wordt voor de try-lijn en hij geeft geen pas voor de try-lijn dan wordt er een vrij pas toegekend op vijf meter van de try-lijn vanwaar hij getag werd
- spelers mogen niet op de bal duiken maar moeten deze oppikken (sanctie: vrije pas)
- vergeet niet dat tag rugby leuk, veilig, uitdagend en speels is. Laat zoveel mogelijk spelen en wie weet wordt jouw speler de volgende zwarte duivel (zo worden de spelers van de nationale ploeg genoemd).

Lesopbouw

Er wordt een lessenreeks gegeven van zes lessen van ongeveer een uur met een opbouw in vaardigheden en regels met les 6, een volledige tag rugby wedstrijd als einddoel. Er wordt gewerkt aan loopvaardigheden, balbehandeling, beslissingsvaardigheden, kennis regels, samenspel, fair-play,... De spel- en oefenvormen kunnen aangepast worden aan de leeftijd met pro- en regressies.

Les 1: wedstrijd met voorwaarts passen

Les 2: wedstrijd met achterwaarts passen

Les 3: wedstrijd met voordeel voor de aanvallers

Les 4: wedstrijd met snelle wissel aanvallers en verdedigen

Les 5: wedstrijd met extra aandachtspunten

Les 6: volledige tag rugbywedstrijd

Wanneer je meer informatie wenst over onze sport of tag rugby kan je altijd terecht op de volgende websites:

www.vlaamse-rugby-bond.be/Scholen/

[Get_Into_Rugby](#)

www.irbgetintorugby.com

Wordt vervolgd. ■

A portrait of Anita van der Vlugt, a woman with short, light-colored hair and round glasses, wearing a red hoodie. She is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a plain, light-colored wall.

Een kijkje in de gymzaal van

Anita van der Vlugt

In deze rubriek komen we bij collega's de klas binnen en ervaren hoe zij lesgeven. Deze aflevering is wel zeer bijzonder want we hebben hier een collega die al veertig jaar, nog steeds met veel plezier, haar vak uitoefent. Het tweede bijzondere is dat het nog steeds op dezelfde school is. Een kennismaking met een bevlogen docent.

TEKST HANS DIJKHOFF FOTO'S HANS DIJKHOFF

Ze stonden al in de deuropening van het hoofdgebouw: Anita en haar veel jongere collega Joyce. Die had geregeld dat ik dit interview zou doen. “Ja, ik ben hier maar gaan staan want de les begint zo en ik moet nog wat klaarzetten. Dat scheelt weer tijd”, zei Anita. De eerste indruk was binnen: een kordate mevrouw die er helemaal niet uitziet als de zestiger die ze moet zijn. Ze blijkt een werelwind, neemt me mee naar de zaal terwijl ze honderduit praat over hoe leuk ze dit vindt.

Ze spreekt wat leerlingen aan en heeft dan even tijd voor mij. “Toen ik in 1974 slaagde aan de Halo bood de rector mij een baan aan als docent LO op een havo/vwo in Rotterdam. Ik had echter al de baan aangenomen in Lisse op de MVO, school voor lhno en ihno (de huidige vmbo-school Fioretti College Hillegom, ontstaan na diverse fusies). Dus ik bedankte hem voor het aanbod en ik ging werken in Lisse. Ik heb nooit spijt van mijn besluit gehad. De leerlingen spraken mij zeer aan. Zij leerden echter niet alleen veel van mij, maar ik leerde ook heel veel van hen. Ik werk dus na 40 jaar nog steeds met vmbo-leerlingen bij dezelfde werkgever. En kijk ze nou gaan, het is toch enig?” Intussen wijst naar een van de twee jongens die in deze klas, zorg en welzijn en uiterlijke verzorging

zitten. “Hij is heel goed en wil graag naar het cios. Straks moet hij lesgeven aan de groep en zijn probleem is zijn presentatie. Hij moet er wat meer ‘gaan staan’, om zijn houding denken en zijn stem durven verheffen. Gelukkig gaat het al een stuk beter.” Alle leerlingen moeten lesgeven aan de klas, dat vindt Anita heel belangrijk. Ze toont me het beoordelingsformulier (zie kader).

“De leerlingen moeten lessen voorbereiden voor verschillende doelgroepen. Deze voorbereiding gebeurt in de lessen zorg en welzijn. Als ze bij voorbeeld aan kleuters lesgeven moet de stof daarop ook afgestemd zijn, met spelletjes, liedjes en ook de manier van praten. Ze moeten zich dus verdiepen in de doelgroep. Dan komen ze bij mij en ik beoordeel of ze de les mogen geven.”

Hij is heel goed en wil graag naar het cios

Werken in het onderwijs is meer dan lesgeven.

“Naast het geven van lessen LO ben ik ook teamlid van de afdeling Zorg & Welzijn en mentor. Iedere week een teamvergadering, administratief werk, stand-by, pauzedienst ect.

Toen ik 52 jaar was mocht ik een halve dag BAPO opnemen. Ik heb het niet opgenomen, maar heb

▲ *Blessurebehandeling*

Hoe houd je het vol?

“Om 40 jaar te werken als docent LO moest ik niet alleen zorgen dat ik lichamelijk fit bleef, maar ook dat ik psychisch fit bleef. Niet alleen de eerste lesuren van de dag moest ik goed functioneren maar ook de laatste lesuren van een werkdag. Rond 1990 ben ik allerlei vormen van meditatie gaan doen om te ervaren welke vorm het beste bij mij paste. Ik ben een bewegend mens. Kum Nye, Tibetaanse Bewegingsmeditatie, was en is nog steeds de vorm die mij helpt goed in evenwicht te blijven. Ik beoefen deze meditatie al 25 jaar individueel en in een groep. Ook Silva Mind, een mentale beheersingstechniek, heb ik mij eigen gemaakt.”

de uren gespaard. Ik ben dus fulltime door blijven werken. Toen ik 56 jaar was heb ik een hele dag BAPO genomen. De gespaarde uren ben ik nu aan het verzilveren en daarom werk ik nu drie dagen in de week. Ik heb altijd het geluk gehad vrij te blijven van blessures. In mijn vrije tijd sport ik zelf graag: fitness en golfen.”

Anita komt steeds terug op haar leerlingen. Die zijn zo leuk en staan voor haar altijd centraal. Ten opzichte van vroeger is er wel heel wat veranderd. Toen zaten er alleen maar arbeiderskinderen op deze school. Die moesten een vak leren. De gegoede burgerij ging naar de mms en de hbs. Nu zitten alle milieus door elkaar. De leerlingen zijn ook een stuk mondiger geworden en nemen niet alles zomaar aan.

Respect

In deze klas zitten twee meisjes die contant de grens opzoeken. Anita gaat daar heel nonchalant mee om maar bewaakt de sfeer wel. Leerlingen die naar het toilet moeten of water willen drinken, mogen dat maar wel even vragen. Alleen als er meerdere tegelijk gaan, grijpt ze in. De leerlingen weten precies wat ze aan deze docent hebben en vinden het dan ook prettig om les van haar te krijgen. Ja, ze weten wel dat ze al heel lang voor de klas staat. Anita vindt respect voor elkaar heel belangrijk. “Je moet niet veel zeggen maar wat je zegt moet raak zijn. En de kinderen mogen zichzelf zijn. Als ze een keer een rotdag hebben en geen zin dan moet dat kunnen en als je ongesteld bent dan doe je altijd mee alleen is je tempo dan wat anders. Geef ze even die aandacht en ze vergeten het als ze aan de gang zijn. Dat is het spel met pubers”

▼
Het team

FOTO ANITA VAN DER VLUGT

Ze vertelt honderduit over oud-leerlingen die ze in hun ontwikkeling volgt. Toen ze enige tijd geleden haar veertigjarig jubileum vierde was de oudste oud-leerling 53 en de jongste zeventien. “Die komt morgen kickbokstraining geven aan onze vierdejaars. Dat is zo leuk. Hij was dik en werd gepest en is toen op kickboksles gegaan. Daarom is het zo mooi dat de leerlingen de kans hier krijgen om voor de groep te staan. Zo’n leerling ervaart dan dat hij er zijn mag, wat durft te zeggen, dat er naar hem geluisterd wordt. De leerlingen zijn niet alleen intensief bezig omdat ze er een cijfer voor krijgen maar omdat hij zo enthousiast voor de groep staat en zulke goede oefenstof heeft. En de leerlingen die een hoog cijfer halen (9), mogen dan later de afwezigen lesgeven.”

Respect voor elkaar hebben vind ik erg belangrijk

Het gebeurt regelmatig dat ze de vader of moeder van een leerling ook in de klas heeft gehad. Ze ziet dan dezelfde karaktertrekken terug. Soms vertelt ze iets tegen pa of ma over hoe hun kind het doet. Dan zegt ze dat ze veel beter zijn dan zij vroeger. Dat vinden de ouders dan heel leuk om te horen....

Andere functie

“Ik heb de opleiding voor leerlingebegeleiding en decanaat gedaan aan de HvA. Zo’n vijftien jaar heb ik de leerlingbegeleiding op school gerund. Dat deed ik voor 50% de andere helft van de tijd bleef ik lesgeven. Ik deed de bovenbouw van de fusieschool MVO/Lucia. Dat was een van de vele fusies die ik heb meegemaakt. Heb allerlei dingen opgezet om de leerlingen te helpen. Toen eind jaren '90 begin 2000 de fusie tot Fioretti College Hillegom er was, vroeg ik me weer af of ik daar nog wel in paste. Mij ideeën over leerlingbegeleiding en die van de directie strookten niet met elkaar. Toen heb ik besloten al mijn uren terug te geven en weer volledig gym te gaan geven. In die periode hebben we met een hele groep het PTA opgezet en doorontwikkeld. Zo ook dat wat je hier nu ziet met reflecteren.”

Twee mannelijke collega's komen even om de hoek kijken (de sporthal is met scheidingswanden in drie stukken gedeeld en via de toestelberging zijn de zalen met elkaar verbonden). “Ja, dit is de moeder van onze sectie.” Ze maken een dolletje. Er hangt nog een rek met knotsen. “Anita heeft ons geholpen met de herintroductie van de knots.” Ze gaat erop in met de opmerking dat als de collega's weer eens alle pionnen in beslag hebben genomen, zij dan de knotsen gebruikt. Collega Bas zegt dat de knotsen ook echt bewaard blijven als herinnering aan Anita als ze weg is. Ze heeft nog wel een mooie teamfoto die ze wil plaatsen. Moeiteloos

Naam:.....
Klas:..... **Datum:**.....
Inleverdatum:.....
Samenwerkingsopdracht klas 3 Z&W/UV

Reflecteren

Na het lesgeven ga je reflecteren. *Maak gebruik van de toelichting op de laatste bladzijde.*

Reflecteren betekent: terugkijken en nadenken over de samenwerking met je groepje in de voorbereiding en in de zaal; Over de organisatie van de les in de zaal en over jouw contact met de leerlingen/collega's. Dit doe je om er iets uit te leren voor verbetering in de toekomst. We praten dus niet over fouten, maar over leerpunten.

Op het MBO moet je veel samenwerken en reflecteren. Zo leer je nu al hoe dat gaat en wat het inhoudt. Wat je opschrijft gaat over jezelf! Je schrijft waar jij tevreden over bent en wat jij de volgende keer anders zal doen. (leerpunten)

Schrijf met potlood. Als je een fout maakt dan kan je het uitgummen en goed opschrijven. Schrijf de antwoorden puntsgewijs op en gebruik hele zinnen!!

Reflecteren is 1/3 van je cijfer, dus hoe meer je terugkijkt en opschrijft hoe beter je cijfer voor dit onderdeel.

- 1) De samenwerking in je groepje tijdens de voorbereiding in de les Z&W/UV
 - Waar ben je tevreden over?
 - Wat zou je de volgende keer anders doen in de voorbereiding met een groepje? Dat zijn jouw leerpunten!
- 2) De organisatie en samenwerking tijdens de les in de zaal.
 - Waar ben je tevreden over?
 - Wat zou je de volgende keer anders doen wat betreft de organisatie en samenwerking tijdens het lesgeven? Dat zijn je leerpunten!
- 3) Contact met de leerlingen/collega's.
 - Waar ben je tevreden over als je terugkijkt naar jouw contact met de leerlingen /collega's tijdens je les?
 - Wat zou je de volgende keer anders doen in het contact met de leerlingen/collega's? Dat zijn je leerpunten!

Toelichting Reflectie

Gebruik deze punten voor je reflectie. Het beste is over alles iets te schrijven

Weet je nog meer punten waar je over wilt schrijven m.b.t. voorbereiding, organisatie en contact met leerlingen/collega's? Dat is prima. Doe dat!!!

Bij punt 1: de voorbereiding in de les Z&W/UV

- Uitzoeken van een lesonderdeel. Hoe verliep dat binnen je groepje?
- Heeft elke leerling in het groepje evenveel gedaan? Leg uit.
- Heb je goedkeuring en een paraaf van de sportdocent?

Bij punt 2: organisatie en samenwerking in de zaal.

- Klaarzetten, opruimen. Heb je dat samen gedaan? Ben je eerder naar de zaal gekomen?
- Taakverdeling binnen je groep. Hoe vond je jouw taak?
- Is de les gegeven zoals je het op het lesvoorbereidingsformulier hebt geschreven?
- Hoe liep de samenwerking in de zaal tussen jullie als lesgevers?
- Vertel iets over het gekozen sportonderdeel. Ben je tevreden of zal je een volgende keer iets anders kiezen? Leg uit!

Bij punt 3: Contact met: de leerlingen (Z&W) en collega's (UV).

- Je stemgebruik. Praat je zacht of hard, duidelijk of onverstaanbaar, rustig of onrustig?
- Heb je aanwijzingen gegeven? (algemene en/of individuele) Noem er één of enkele.
- Heb je complimenten gegeven? Noem er één of enkele.
- Heb je een voorbeeld gegeven? Welk voorbeeld?
- Heb je uitleg gegeven? Over welk onderdeel?
- Was je streng, vriendelijk, boos, aardig enz.?
- Hoe was de sfeer in de les?
- Schrijf op hoe je het vond om voor de groep te staan?
- Hoe denk je dat de leerlingen/collega's jou als lesgever ervaren hebben?

schakelt ze weer naar haar verhaal. "Maar met wat ik ook doe, of het nu hier op school is of in de sport: het kind staat centraal."

Ik heb de opleiding voor leerlingebegeleiding en decanaat gedaan aan de HvA

Anita heeft haar man op school leren kennen. Hij geeft Nederlands. Ze hebben geen kinderen. Op school hanteren ze een strikte scheiding tussen de rollen. Als leerlingen zeggen dat ze les hebben van haar man zegt ze: "Je bedoelt collega?".

Ze zijn ook al veertig jaar bij elkaar. Een van de redenen dat ze het zolang volhouden is de regel dat thuis thuis is en school school. Dat houden ze strikt gescheiden en dat werkt goed!

Tussendoor heeft ze steeds oog voor de klas en speelt ze in op wat er gebeurt. Zo ook als een meisje geblesseerd raakt. Ze is er dan meteen bij.

De les nadert zijn einde, de leerlingen ruimen alles op waarna ze afscheid nemen. Voor mij geldt dat ook. Anita bedankt me voor de eer. Ze weet niet half hoeveel plezier ik hier zelf aan beleefd heb. Ik hoop dat ze haar enthousiasme nooit kwijtraakt! ■

Contact:

hans.dijkhoff@kvlo.nl

Fietst jouw klas de finale?

De Grand Départ van de Tour de France is dit jaar in Utrecht. Maar voor dat de stad op 4 juli 2015 geel kleurt, zet de wielermanie koers naar school. Met TalentenKoers van de KNWU kun je online én offline aan de slag met de wielersport. TalentenKoers is het eerste interactieve en innovatieve lespakket dat speciaal is ontwikkeld voor leerlingen van 12 tot 15 jaar. Twee weken draait het binnen en buiten de lessen lichamelijke opvoeding om fietsen. Naast dat leerlingen hun eigen fietstalent ontdekken, strijden ze in een 'battle' tegen andere scholen. De Tour start dus eigenlijk al in het leslokaal.

TEKST DORIEN DE VOOGD FOTO'S WILLEM DE KAM

▲ *Balans testen in de gymzaal*

TalentenKoers maakt de weg vrij voor jong talent

Hoe houd je jongeren actief betrokken bij de gymles? Met een strijd die het maximale vraagt van hun doorzettingsvermogen, mentaliteit en sportiviteit. TalentenKoers laat leerlingen in de onderbouw op een vernieuwende manier kennismaken met vijf fietsdisciplines: wielrennen, veldrijden, baanwielrennen, BMX en mountainbiken.

Tijdens twee blokken gym doen leerlingen verschillende oefeningen waarmee ze onder andere hun conditie, spierkracht en balans testen. Deze oefeningen laten zien welk talent voor fietsen ze hebben, zonder dat daar een fiets voor nodig is. Als extra motivatie doen de leerlingen mee aan

een landelijke wedstrijd. Door buiten school zoveel mogelijk kilometers te maken op de fiets, kan de klas een BMX-clinic winnen. De vier grootste fietstalenten van elke school worden door de KNWU uitgenodigd voor een landelijke wedstrijd. Op zoek naar de nieuwe Marianne Vos of Bauke Mollema.

De vijf fietsdisciplines van TalentenKoers Wielrennen

De bekendste en meest beoefende wielersport. Wielrennen is zowel een individuele sport als een teamsport. Vanwege de langdurige wedstrijden vraagt wielrennen het uiterste van je doorzettingsvermogen. Gele truien zijn alleen voor leerlingen met een goede conditie en ijzeren wil weggelegd.

Is er geen budget voor het lespakket? Of is er geen iPad beschikbaar bij jou op school? Neem dan contact op met je lokale Rabobank. Zij kunnen voor je school eventueel het lespakket sponsoren.

Veldrijden

Klei, modder, gras én de nodige hindernissen onderweg. Met wedstrijden van slechts twintig minuten tot een uur, moet je kort maar krachtig kunnen vlammen. Potentiële veldrijders zien hindernissen niet als ploeteren en afzien, maar als avontuurlijk en spannend. Ze hebben een andere mentaliteit dan de wegfietser.

Baanwielrennen

Met een snelheid van zo'n 50 kilometer per uur door de bocht! Voor baanwielrennen moet een leerling niet alleen stevig kunnen doortrappen, ook behendigheid en een perfecte beheersing van de fiets zijn een vereiste. Omdat tactiek en techniek je prestatie bepalen, gebruik je bij deze sport niet alleen je lijf. Ook je hersens moeten aan het werk.

BMX

"Echt goed BMX'en voelt als vliegen" volgens een van de Nederlandse legendes. Voor deze explosieve sport moet een leerling dus geen hoogtevrees hebben. Wel flink wat energie en een portie lef. Tere zieltjes zijn niet zo geschikt voor BMX, aangezien je gaat vallen. Heel veel vallen. En net zo vaak weer opstaan. Klaar om te vliegen.

Mountainbiken

Nederland lijkt misschien recht als een liniaal, maar er is genoeg heuvelachtig terrein waar je doorheen kunt crossen. Benodigheden: uithoudingsvermogen, inzicht en techniek. Vanwege de uitdagende parcours moet een leerling niet alleen fit zijn en sterk, maar ook lef hebben. Het lef om bergen te verzetten op de fiets.

Aan de slag met TalentenKoers

TalentenKoers is een interactief lespakket. Het bestaat uit twee gymlessen en daartussen een 'battle'. In een periode van twee weken maken leerlingen kennis met de wielersport, ontdekken ze hun eigen fietstalent en trappen ze op de pedalen om de beste klas van Nederland te worden.

▼
IPad in de gymzaal

De website, iPad app en mobiele app helpen daar een handje bij. Als docent houd je scores bij op de iPad, de leerlingen registreren gemaakte kilometers op hun mobiel en op de website komen alle resultaten samen. Simpel, overzichtelijk en vernieuwend.

Les 1

Tijdens de eerste les ontdekken de leerlingen hun talenten aan de hand van verschillende oefeningen. Balansoefeningen wijzen bijvoorbeeld uit hoe goed een leerling zijn of haar evenwicht kan bewaren. Een eigenschap die je hard nodig hebt als je fietst langs smalle wegen en steile rotspartijen, zoals bij mountainbiken en veldrijden. Andere activiteiten testen kracht, cardio, samenwerking en lef. Maar eerst krijgen de leerlingen een warming up: want wat weten ze eigenlijk van de wielersport? En wie weet er iets over de Tour de France?

De leerlingen worden uitgedaagd om in één week zoveel mogelijk kilometers te fietsen.

De battle

Even rusten tussen de gymlessen door? Geen sprake van! De leerlingen worden uitgedaagd om in één week zoveel mogelijk kilometers te fietsen. Voor elke gefietste kilometer die een leerling registreert met de mobiele app, krijgt de klas punten. Je kunt ook scholen uit de regio uitdagen om het tegen jullie op te nemen. De klas met de meeste punten mag een dagje de stuntpiloot uithangen tijdens een BMX-clinic. Roep je klas dus vooral op om de langste route naar school te nemen. Natuurlijk zonder te laat te komen.

Les 2

Waar in de eerste les meer de nadruk lag op het individu, gaat de klas in de tweede les samen tot het uiterste. De leerlingen gaan, om in wielertermen te spreken, 'door tot ze het snot voor de ogen zien'. Tijdens een krachtcircuit, sprint en crossfit trainen de leerlingen als atleten. Zo is het springen op de kast te vergelijken met het springen over boomstammen. Het opdrukken op de grond wijst uit of je genoeg kracht in je

Zo vraag je het lespakket aan

De docent lichamelijke opvoeding kan via talentenkoers.nl direct het lespakket aanvragen. Het pakket kost € 45 per school en is eenvoudig in je lesprogramma te fietsen.

Ieder pakket bevat:

- een siliconen iPad beschermhoes
- een iPad applicatie voor docenten
- een mobiele applicatie voor leerlingen

Dit vond het Twickel College ervan

Test, één, twee, drie. De eerste TalentenKoers-pilot zit erop. Twee weken lang hebben de leerlingen van het Twickel College lopen zweten alsof Mart Smeets ernaast stond. Door de muur gingen ze en misschien wel door twee. Talenten zijn ontdekt en de TalentenKoers-apps en -site geoptimaliseerd. Tot de landelijke strijd van start gaat, gaan de beentjes even omhoog. Zien we straks het Twickel College terug aan kop?

Jelle (14): "Volgens meneer Swinkels ben ik Bauke Mollema de Tweede. Maar ik ben vooral moe en voldaan."

Meneer Swinkels (48): "TalentenKoers was een kort en krachtig intermezzo in mijn lesprogramma. Het lespakket was vernieuwend en motiverend. Dat een leerling een uitdaging kan kiezen die bij hem of haar past, vind ik het belangrijkste. Dat talenten ontdekt worden is een mooie bijkomstigheid."

Teamleider Busscher (50): "Als fietsfanaat vind ik het fantastisch om de wielersport te introduceren. Reken maar dat onze school tijdens de landelijke wedstrijd in het peloton zit."

Mobiele applicatie

bovenlijf hebt om je fiets over hindernissen te tillen. Op hun laatste adem sprokkelen leerlingen nog punten binnen. Dat doen ze samen. Als één wielerploeg helpen ze elkaar over de finish.

Contact:
talentenkoers@knwu.nl

Badges

Tijdens TalentenKoers kunnen leerlingen ook badges verdienen. Die badges leveren extra punten op. Je verdient er eentje als je de beste tijd

Fiets je klas naar de fietsfinale

neerzet, de meeste kilometers fietst of het hoogst springt. Ook inzet, enthousiasme en doorzettingsvermogen worden beloond. Daarna worden de badges uitgedeeld!

Verenigingen werken samen

Leerlingen die niets liever willen dan fietsen, fietsen, fietsen, kunnen op talentenkoers.nl zien welke verenigingen er in de buurt zijn. Alle verenigingen staan hier op een rijtje. Bij sommige verenigingen kun je zelfs een fiets huren of lenen, zodat vaders en moeders de portemonnees nog een tijdje in de zak kunnen houden. Nog een voordeel van een vereniging in de buurt: zij kunnen óók clinics organiseren. Leuk als je klas tweede is geworden. Of tweeënveertigste.

Ontwikkeld samen met docenten Lichamelijke Opvoeding

TalentenKoers is een initiatief van de Koninklijke Nederlandse Wielren Unie en de Rabobank om jongeren kennis te laten maken met de wielersport. Het lesprogramma is ontwikkeld in samenwerking met het NOC*NSF, inspanningsfysiologen, talentencoaches en docenten lichamelijke opvoeding voor leerlingen van 12 tot 15 jaar. Op talentenkoers.nl kun je het pakket direct aanvragen. Is jouw klas klaar voor de start? ■

Rechtspositie buurtsportcoaches

Er is veel aandacht voor de buurtsportcoach de laatste tijd. Onlangs zijn er twee rapporten verschenen over de voortgang van het programma Sport en Bewegen in de Buurt (SBB) en een voorstudie naar de effectiviteit van de inzet van Buurtsportcoaches (meer hierover elders in dit blad). Ook heeft de projectgroep van de VSG een onderzoek laten doen onder buurtsportcoaches naar de wensen en behoeften deze groep. Ook is hierbij gevraagd naar 'mogelijke bedreigingen voor de voortzetting van initiatieven'. Hierbij gaf 62% van de ondervraagden aan bezorgd te zijn over de voortzetting, omdat er geen cofinanciering zou zijn en 77% gaf aan, dat er geen of onvoldoende geld bij de gemeente is/zou zijn*. Deze uitkomsten herkent de KVLO wel uit vragen die op de helpdesk binnen komen en vragen die gesteld worden tijdens netwerkbijeenkomsten. Buurtsportcoaches geven aan dat er verschillende zaken spelen rondom de voortzetting van hun contract of van aangeboden activiteiten. En dit ondanks het structurele karakter van de beschikbare middelen voor de buurtsportcoach. De KVLO wijst haar leden in ieder geval op de rechten en plichten van de werkgevers in deze situaties. En hoewel dit de afgelopen jaren wel verbeterd is, mag de rechtspositie van de buurtsportcoach toch wel sterker. Zij staan vaak voor grote, complexe, opdrachten, die veel tijd en energie vragen. Dan is de vraag of men er tijdelijk een paar maanden tussenuit wil om vervolgens weer een nieuw contract aan te kunnen gaan er niet een die getuigt van *goed werkgeverschap*. De buurtsportcoach verdient beter, op meerdere vlakken... Verder blijkt, dat 64% van de ondervraagden het eens is met de stelling 'dat de buurtsportcoach zich meer moet verenigen'*. Laten ze dat nou net bij de KVLO kunnen doen! Meer informatie? Stuur een e-mail naar onderwijs@kvlo.nl

*Bron: Onderzoeksverslag Wensen en behoeften van de buurtsportcoach, Sport en bewegen in de Buurt, januari 2015

Helpdesk Thema van de maand

Bevoegd en bekwaam

Na het behalen van je ALO diploma (en oude bevoegdheden als akte MO-p, akte J) ben je bevoegd in geven van lessen bewegingsonderwijs (voor PO ook de Pabo leergang vakspecialist bewegingsonderwijs en diegenen die de Pabo voor 1 september 2001 zijn gestart/hebben afgerond). Hierbij is er geen specifiek onderscheid in welke activiteiten je nu niet en welke je nu wel mag aanbieden. Naast je bevoegdheid gaat het ook om het nemen van verantwoordelijkheid om de bekwaamheid voor bewegingsonderwijs op peil te houden. Werken aan je kwaliteit en daarbij biedt je school hier ook mogelijkheden voor. Wil je dus activiteiten als klimmen gaan aanbieden en je bent hier niet bekwaam genoeg voor, zorg er dan voor dat je jezelf schoolt. Je kunt bij ons altijd navragen of de scholing voldoet, daarnaast bestaat er het leraarenregister. In het leraarenregister kun je je eigen portfolio aanmaken m.b.t. jouw gevolgde scholing. Daarnaast worden de kwalitatieve opleidingen en cursussen ook erkend met registerpunten en dient het 'Registerleraar' tevens als keurmerk voor erkende scholing.

TIPS: Sportimpuls 2015

Aanvragen voor de sportimpuls 2015 kunnen nog worden ingediend tot en met 16 april.

Bekijk het aanbod op de sportmenukaart en bekijk wat de mogelijkheden zijn om bij jou op school en in de wijk het sport en beweegaanbod een impuls te geven. Voorbeelden zijn schooljudo (*kennismaken met judo*), CUdance! (*Jongeren in beweging krijgen door dans*), B-fit (*stimuleren gezonde leefstijl*), IRUN2Bfit (*gezonde leefstijl, fitheid*). Lees meer voorbeelden van 'good practices' op de website van de sportimpuls onder de menukaart sportimpuls.

Link website: <http://www.sportindebuurt.nl/>

Hoe leuk is gym?

Oktay

Oktay uit 5V vindt gym "een heerlijke uitlaatklep in een zwaar schooljaar". Hij doet BSM en vindt het best pittig. Naast de praktijken waarin diep op de lesstof wordt ingegaan heeft hij ook een uur theorie waarin onderwerpen als EHB(S)O maar ook speltactiek worden behandeld. Bij BSM gaan ze echt voor verdieping. Zo wordt er een periode van vijf weken in alle lessen aandacht besteed aan één spel. Zo hebben ze in de periode tot aan de herfst softbal gespeeld. "Pas als je er zo intensief aandacht aan besteedt, weet je pas wat een gaaf spel het eigenlijk is".

Redactie:
Jorieke Steenaart

Kinder- mishandeling voorkomen: het kan

Jaarlijks worden in Nederland ruim 118.00 kinderen thuis mishandeld, verwaarloosd of misbruikt. Dat is gemiddeld één kind in elke schoolklas. Meestal vertellen kinderen niet uit zichzelf over hun benarde situatie. Ze durven niet, omdat ze bang zijn voor de gevolgen of ze schamen zich en proberen hun situatie daarom angstvallig geheim te houden. Of ze denken dat het er bij iedereen thuis zo aan toe gaat als bij hen. Toch zenden zij vaak wel allerlei (indirecte) signalen uit. Het is belangrijk dat leraren de signalen herkennen en actie ondernemen. Juist de docent LO kan hierin een belangrijke rol spelen.

TEKST: EDITH GEURTS

Het signaleren en aanpakken van kindermishandeling is geen sinecure: het vereist kennis, intuïtie, wil én lef. Om kindermishandeling te kunnen herkennen, heb je kennis nodig over de signalen die mogelijk op mishandeling en verwaarlozing kunnen wijzen en over wat je vervolgens kunt en moet doen.

Je moet durven vertrouwen op je intuïtie: signalen zijn niet altijd even duidelijk en soms slechts 'een gevoel dat er iets niet klopt'. Je moet bereid zijn kindermishandeling te zien: je moet erkennen dat het voorkomt, ook in jouw omgeving en dat kinderen er ernstige schade van kunnen ondervinden. De uitdrukking is niet voor niets: 'Je ziet het

Het belang van scholing van (toekomstige) professionals

Het is belangrijk dat toekomstige professionals al tijdens hun opleiding leren kindermishandeling en huiselijk geweld te signaleren en passende actie te ondernemen. Daartoe heeft Augeo speciaal voor beroepsopleidingen scholing ontwikkeld. Ook voor de opleidingsrichtingen Sport- en bewegingsleider en Docent lichamelijke opvoeding. Het opleidingspakket bestaat uit een digitale cursus voor studenten en een handleiding voor docenten. Dit studiejaar kunnen docenten van mbo- en hbo-opleidingen nog deelnemen aan een pilot. Vanaf volgend studiejaar is dit scholingsaanbod definitief beschikbaar. Meer informatie vind je op www.lerensignaleren.nl

pas als je het gelooft'. Bovendien vereist de aanpak van kindermishandeling lef. Zien dat een kind in de knel zit betekent ook iets doen. Kindermishandeling stopt over het algemeen niet vanzelf. Veel professionals vinden het moeilijk om in actie te komen. Veelgehoorde vragen en belemmeringen zijn:

- 'Is hier nou sprake van kindermishandeling of niet?'
- 'Wat als ik het verkeerd zie?'
- 'Ik weet niet goed wat ik kan doen' en
- 'Ik ken de ouders, schaadt het de vertrouwensband niet als ik over kindermishandeling begin?'

Allemaal begrijpelijke vragen en zorgen.

Blauwe plekken als signaal

Tijdens het sporten of spelen kunnen kinderen kneuzingen of blauwe plekken oplopen. Blauwe plekken of schaafwonden die het gevolg zijn van een ongelukje zitten vaak op de knieën, ellebogen, schenen, heupen, het voorhoofd of onder de kin. Daarnaast kunnen letsels ook door toedoen van iemand anders zijn ontstaan. De LO-docent ziet vaak als eerste dit soort letsels. Er is een aantal kenmerken van blauwe plekken en andere lichamelijke vervormingen die deze letsels 'meer verdacht' voor mishandeling maken. Het gaat dan om blauwe plekken die extreem groot zijn, als een kind meerdere blauwe plekken bij elkaar heeft. Of als een kind blauwe plekken heeft met een duidelijk (herkenbaar) patroon, zoals bijvoorbeeld de vorm van een gesp, van een riem of een afdruk van een stok.

Ook kan de plaats van een letsel je iets vertellen over de toedracht. Op bepaalde plaatsen van het lichaam ontstaan door vallen of stoten minder snel blauwe plekken. Dit geldt voor de driehoek tussen oor, nek en schouder. Mensen beschermen deze kwetsbare plek in een reflex door hun schouder op te trekken of hun arm

ervoor te doen. Ook de binnenzijde van armen en benen, de voorkant van de romp en plekken waar geen bot dicht aan de oppervlakte ligt (zoals de wangen, de zijkanten van de rug, de achterkant van de bovenbenen, de billen) zijn 'meer verdacht' voor kindermishandeling dan andere plaatsen op het lichaam en minder aanmerkelijk het gevolg van een ongeluk.

Gedragssignalen

Vaker dan lichamelijke letsels zal je signalen opvangen in het gedrag en in de interactie met andere kinderen of met hun ouders. Kinderen schrikken bijvoorbeeld bij onverwacht lichamelijk contact, willen zich niet omkleeden voor de gymles of hebben faalangst tijdens het sporten. Vooral als kinderen zich van de een op de andere dag anders gedragen dan voorheen kan dat een signaal zijn dat er thuis iets aan de hand is. Ook kan het zijn dat mishandelde

signalen zijn meestal niet specifiek en kunnen op verschillende manieren geïnterpreteerd worden

kinderen zich opvallend gedragen tegenover andere kinderen: ze kunnen agressief zijn, wantrouwend of erg op zichzelf. Daarnaast kan de algehele verzorging van kinderen iets zeggen over hoe het thuis gaat. Het kan bijvoorbeeld gaan om kinderen die altijd te kleine sportkleding hebben, ondanks herhaaldelijke opmerkingen daarover, hun sportkleding vaak vergeten of kinderen waarvan andere kinderen zeggen dat ze stinken.

Interpreteren van signalen

Het opmerken van signalen is niet eenvoudig; signalen zijn meestal niet specifiek en kunnen op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Slechte schoolprestaties kunnen erop wijzen dat een kind thuis in de knel zit, maar ook andere oorzaken zijn natuurlijk mogelijk; dat zijn huisdier is weggelopen, enzovoort. Omdat signalen niet eenduidig zijn, is het belangrijk niet te overhaast conclusies te trekken. Tegelijkertijd is het ook belangrijk niet te snel te denken dat het wel mee valt. Omdat een LO-docent een kind in sportkleding ziet, kunnen letsels eerder opvallen. Belangrijk is dat, als je je zorgen maakt, je probeert meer duidelijkheid te krijgen over de achtergrond daarvan. Het kan daartoe handig zijn je zorgen te delen met bijvoorbeeld de groepsleerkracht of de vertrouwenspersoon op school.

Kinderen schrikken bijvoorbeeld bij onverwacht lichamelijk contact

Augeo

Augeo wil ervoor zorgen dat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien. We streven ernaar dat iedereen die met ouders en kinderen werkt, schadelijke en stressvolle opvoedsituaties kan signaleren en aanpakken; dat gezinnen in de knel, steun krijgen van de mensen om hen heen. Met deze doelen voor ogen ontwikkelen we online cursussen, een tijdschrift en innovatieve projecten. Onze producten worden al door meer dan 100.000 mensen gebruikt. Wil je een gratis abonnement op ons online tijdschrift over kindermishandeling en huiselijk geweld? Stuur dan een mail naar de redactie: info@augeo.nl.

ACUTE SITUATIE?
ONDERNEEM
DIRECT ACTIE!

Over het algemeen geldt: hoe meer signalen een kind uitzendt, hoe groter de kans is dat een kind thuis in de knel zit. Staar je echter niet blind op het aantal signalen: er zijn ook kinderen waar je niets aan merkt en die heel goed weten te verbergen dat zij problemen hebben. Sommige signalen zijn zo ernstig dat je direct actie moet ondernemen. Het signaleren van kindermishandeling is dus niet simpelweg het optellen van signalen die zondermeer aantonen dat ouders hun kind mishandelen.

Wat doen je na de signalering?

Als je signalen opvangt dat het niet goed gaat met een kind, kan je veel doen. Een eerste stap kan zijn aan het kind te vragen hoe het met hem of haar gaat. Kinderen zijn het meest geholpen met een liefdevolle, steunende relatie met een volwassene uit hun directe omgeving. Dat kan een opa, oma of buurvrouw zijn, maar

Kinderen zijn het meest geholpen met een liefdevolle, steunende relatie met een volwassene uit hun directe omgeving

ook een leerkracht of een sporttrainer. Soms kan het juist helpen dat een kind jou niet elke dag van de week ziet: omdat je iets verder af staat is het soms veiliger voor kinderen om juist jou hun verhaal te vertellen. Als je een gesprek aangaat met een kind, let er dan op dat je dat met een open houding doet. Je gaat niet op zoek naar 'bewijzen' van kindermishandeling, je gaat het gesprek aan vanuit oprechte interesse in het kind. Je maakt je zorgen en wilt iets voor het kind betekenen. Door open vragen te stellen, help je kinderen om in hun eigen woorden te

vertellen wat ze kwijt willen. 'Actief luisteren' is een manier om dergelijke gesprekken te voeren. Algemene regels bij actief luisteren zijn dat zinnen met 'Je ...' beginnen en op een vragende toon worden gesteld, zoals 'Je bedoelt dat...?' of 'Je hebt het gevoel dat...?'. Op deze manier vat de gesprekspartner de gevoelens van het kind in eigen woorden samen en voelt het kind zich serieus genomen en aangemoedigd om zijn verhaal te vertellen.

Werken volgens een meldcode

Om te weten wat je precies kunt doen voor een kind dat thuis in de knel zit, is de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling een goed hulpmiddel. Elke organisatie, of het nu een school is of een ander instituut, die werkt met kinderen en volwassenen dient een meldcode te hebben. Hierin staat beschreven wie welke stappen zet bij vermoedens van kindermishandeling. Deze meldcode geldt voor iedereen binnen de organisatie.

In deze meldcode is een stappenplan opgenomen, dat gebaseerd is op de volgende vijf stappen:

- Stap 1: in kaart brengen van signalen
- Stap 2: overleggen met een deskundig collega en eventueel advies vragen bij Veilig Thuis
- Stap 3: gesprek met de betrokkenen
- Stap 4: wegen van het geweld
- Stap 5: beslissen: hulp organiseren of melden.

Niet iedereen zal alle stappen zelf doorlopen. Zoek in de meldcode van jouw school of organisatie op welke stappen van jou verwacht worden en met wie je overlegt als je je zorgen maakt om een kind. Vaak is dat een vertrouwenspersoon op school. Samen bepalen jullie wat noodzakelijke stappen zijn. Zodat het kind en zijn ouders zo nodig geholpen worden. ■

Edith Geurts is inhoudsdeskundige kindermishandeling en huiselijk geweld bij Augeo

Contact:
info@augeo.nl

Nieuwe master

zet pedagogisch perspectief centraal

Calo-Windesheim start per september 2015 met de master Physical Education and Sport Pedagogy (PESP). In deze master staan pedagogische en didactische professionaliteit in bewegen, school en sport centraal. Dat geeft de opleiding een heldere identiteit en een duidelijke visie.

TEKST CORINA VAN DOODEWAARD

FOTO ANDRÉ KRUISWIJK

Het curriculum van deze tweejarige opleiding richt zich op het ontwikkelen en implementeren van beweegprogramma's in de beroepspraktijk. Daarbij wordt in het eerste jaar gewerkt vanuit het perspectief van de professional, beweeginterventies en de context van school en sport. In het tweede jaar kiest de student uit een aanbod van profileringsmodulen over motorisch leren, nieuwe technologieën, talentontwikkeling of sport als wondermiddel. Parallel daaraan krijgen studenten in een integrale leerlijn zicht op hun eigen rol in veranderingsprocessen. De onderzoekgerichte leerlijn richt zich op methoden van praktijkgericht onderzoek en sluit af met een masterthesis.

De master wordt inhoudelijk ondersteund door dr. Ivo van Hilvoorde en is nauw verbonden aan de twee lectoraten 'Bewegen, school en sport' en 'Sportpedagogiek'. Veel docenten zijn

Studenten worden in de master uitgedaagd om creatief en probleemoplossend te denken

aan een van deze lectoraten verbonden en hebben ruime ervaring in het doen van relevant praktijkgericht onderzoek.

Studenten worden in de master uitgedaagd om creatief en probleemoplossend te denken en hun verworven kennis toe te passen in de praktijk. De master sluit daarom nauw aan bij actuele maatschappelijke vraagstukken die relevant zijn voor het bewegingsonderwijs, de sport en voor alle professionals die daarin werkzaam zijn.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de opleidingscoördinator Corina van Doodewaard. ■

Contact:

CL.van.Doodewaard@windesheim.nl

www.windesheim.nl/bewegen

Frans Timmermans

heeft veel aan zijn LO-docent te danken

Onze voormalige minister van Buitenlandse Zaken, Frans Timmermans, heeft een Facebookpagina. Enige tijd geleden plaatste hij daarop een stuk naar aanleiding van het overlijden van zijn oud-LO-docent van de middelbare school. Een ontroerend verhaal dat precies aangeeft wat je als docent wilt bereiken met je vak.

TEKST: FRANS TIMMERMANS FOTO PVDA EN ANP

Elk begin op een nieuwe school is lastig, zeker voor teenagers. Vooral als je vanuit het buitenland in een klas komt waar de meesten elkaar al sinds de kleuterschool kennen. Toen wij uit Rome naar Heerlen verhuisden, ging ik voor het eerst naar een Nederlandse school, het Bernardinuscollege. Heerlen was thuiskomen, maar de school was nieuw, alles was anders dan wat wij gewend waren. Dus je let goed op, probeert snel de geschreven en ongeschreven regels te doorgronden. Soms op eigen houtje, soms met hulp van andere scholieren of leraren.

De gymleraar

Zo'n leraar was Theo Verhagen. Hij gaf gym. Op het eerste gezicht nogal intimiderend, met zijn harde stem, zijn sportieve statuur en zijn gemillimeterde haar (dat hem de bijnaam Jimmy opleverde). Hij hield niet van flauwekul. Of van jongens (bij gym werden jongens en meisjes gescheiden) die met grappen of door hun neus te drukken de les saboteerden. Hij nam de gymles serieus en tsjonge, wat had hij gelijk. En hij observeerde zijn leerlingen even onopvallend als goed. Hij zag al snel dat ik wel wat hulp bij de integratie op school kon gebruiken. Hij wist ook dat hij mij niet zou helpen als die hulp mij in de schijnwerpers zou stellen. Hij zag ook dat ik dol was op sporten, maar het daarbij veel meer van mijn enthousiasme dan van mijn talent moest hebben. En toen ontdekte ik in hem een eigenschap die ik altijd heb bewonderd en die ik zelden bij iemand anders zo mooi ontwikkeld heb gezien.

Helpen je kracht te ontdekken

Theo Verhagen kon een leerling boven zichzelf uit laten stijgen door eerst en vooral te ontdekken waar iemand goed in was of aanleg voor had en vanuit die kracht of aanleg zijn

zelfvertrouwen op te bouwen en hem zo nieuwe dingen te laten ontdekken. Hoe vaak zal ik niet gedacht hebben: "Dat kan ik nooit", om na de juiste coaching van Theo te eindigen met "Kijk mij nou"? Hij kon daarbij ook streng zijn, Theo, maar altijd ook met gevoel voor humor. Heb nog nooit iemand anders dingen horen roepen als: "Loop niet te sinterklazen met die bal!" Of "Als je zo blijft violen, kan je maar beter gaan beugelen".

Twee keer per week twee uur gym, ik ging er steeds meer naar uitkijken

Twee keer per week twee uur gym, ik ging er steeds meer naar uitkijken. En de lessen van Theo hadden natuurlijk veel meer betekenis dan alleen in de gymles. Ze gaven zelfvertrouwen, ze boden een introductie in de gemeenschap van Bernardinus en Heerlen. In de jaren die volgden, werd sport voor mij steeds belangrijker. Ik kon er heel erg van genieten, ook zonder een 'natural' te zijn. Met enthousiasme en toewijding komt ook de matig getalenteerde sporter aan zijn trekken, zo bleek. Dus genoot ik van het voetbal, maar vooral van het softbal onder Theo's leiding. Met het schoolteam werden we dankzij hem kampioen van Zuid-Nederland en misten we op een haar de nationale scholierentitel. En Theo begeleidde generaties Bernardijnen naar het toelatingsexamen voor de academie LO. Ik weet zeker dat er nogal wat waren die gymleraar wilden worden omdat zij het voorbeeld van Theo zo inspirerend vonden. Zijn vrouw Erica speelde op school een zelfde belangrijke rol als lerares LO. Hun kinderen Mayke, Tom en Geert heb ik zien opgroeien tot mooie mensen.

Iemand in zijn waarde laten

Mijn dochter vertelde mij dat Theo Verhagen begin deze week is overleden. Nog niet zolang geleden gaf hij op tv commentaar op mij als leerling. Zijn humor klonk er in door. Hem werd gevraagd of ik talent had. Hij prees mijn enthousiasme. Waarmee hij goudeerlijk bleef en tegelijk mij niet als ongetalenteerd wegzette en mij in mijn kracht prees. Theo Verhagen ten voeten uit. Ik had hem nog graag een keer de hand gedrukt. Hem in persoon verteld hoe belangrijk hij is geweest. Heb ik een paar jaar geleden wel gedaan in een publicatie, maar heb geen idee of hij dat ooit heeft gezien. Als mij gevraagd wordt of onderwijs belangrijk is, denk ik aan mensen als Theo Verhagen. Rust zacht, Jimmy. ■

Contact:
redactie@kvlo.nl

Het NILO

Nederlandsch Instituut voor Lichamelijke Opvoeding ⁽³⁾

In Nederland zijn zes ALO's waar leraren lichamelijke opvoeding worden opgeleid. Een aantal prominente vakcollega's is echter aan een ander instituut opgeleid: het Nederlandsch Instituut voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam, het NILO. Onder hen onder anderen Carl Gordijn, Rein Bloem en het in 2013 overleden oudste lid van de KVLO Dries Beijerbergen van Henegouwen. In dit deel de ondergang van dit instituut.

TEKST FRANS KAANDORP EN KEES VAN TILBORG FOTO'S: ARCHIEF KLVO

daardoor beperkt. Van de matige examenresultaten van de NILO-kandidaten ging ook geen wervende kracht uit. In 1922 – acht jaar na de oprichting – waren in totaal nog maar vijftien leraressen en 28 leraren door dit instituut afgeleverd. Daarbij kwam nog eens dat een nieuw examenreglement in 1917 hogere eisen aan de opleiding stelde, waardoor de leerplannen aangepast moesten worden. Inmiddels moesten naast de staatsexamens ook schoolexamens ingevoerd gaan worden.

De ALO in Amsterdam streefde de eerste jaren met succes naar aansluiting met het academisch onderwijs

Het NILO ondervond vanaf ongeveer 1917 ook tegenstand uit een andere hoek, namelijk van het pas opgerichte NOC. Het NOC was van mening dat de bestaande instituten – daar viel ook het NILO onder – onvoldoende geschikt waren om de opleidingen van gymleraren en sportleiders te verzorgen en wilde dat op een hoger, academisch, plan trekken. Het NOC overlegde in 1917 een uitgewerkt plan aan de overheid voor de oprichting van een Rijksinstituut voor de Lichamelijke opvoeding. In 1922 namen enkele leraren en sportleiders het initiatief voor een 'Academie voor Lichamelijke Opvoeding'. Van deze in 1925 opgerichte Academie voor Lichamelijke opvoeding te Amsterdam ondervond het NILO onmiddellijk grote concurrentie.

Het rommelde tussen de leiding van het NILO en het hoofdbestuur van de KVLO. Over vele zaken werden de partijen het niet eens. Ook stond het niveau van de opleiding onder druk. Hoe dit leidde tot de ondergang wordt hier beschreven.

Negatieve externe factoren voor het NILO

De gewenste centralisatie van de opleidingen in Amsterdam bleef uit omdat een aantal particuliere opleidingen zich niet aansloot en zelfstandig bleven bestaan. Het aantal studenten bleef

De Amsterdamse ALO startte ook in een moeilijke tijd maar had een ruimer budget, werkte gestructureerd, had een grotere ambitie én de steun van gerenommeerde instituten. Vanwege de academische ambitie werd zij wél gesteund door het NOC, dat druk bezig was de Olympische Spelen naar Nederland te krijgen, en van de twee universiteiten in Amsterdam. De ALO in Amsterdam streefde de eerste jaren met succes naar aansluiting met het academisch onderwijs. Dit was vanaf de oprichting onder andere zichtbaar in het in dienst nemen van hoogleraren zoals onder anderen F.J.J. Buytendijk voor fysiologie en M. Woerdeman voor anatomie en histologie. En de ALO hield wel vast aan de opleidingseis van de vooropleiding van vijfjarige HBS of Gymnasium. Als gevolg hiervan verloor het NILO binnen Amsterdam de slag met de ALO in de ontwikkeling van een centraal instituut voor de

Het NILO streed alles bij elkaar ruim twintig jaar en hield toen op te bestaan.

lichamelijke opvoeding.

In de jaren daarna ondervond het NILO ook indirect de gevolgen van de steeds slechtere conjunctuur. Dat leidde tot terugloop van leden van de vakvereniging en van de afdelingen als gevolg van het verlagen van de salarissen, het afschaffen c.q. verminderen van vakonderwijs, het combineren van klassen en andere reorganisaties. Als gevolg van de toenemende werkloosheid ging het rond 1930, ook financieel, ronduit slecht met de vakvereniging en was het ook voor het NILO een sombere tijd.

Een langzaam einde voor het NILO

In de opkomende economische crisis streefde de overheid naar inperking van de bevoegdheden en rechten van de vakvereniging. Dat leidde tot interne meningsverschillen en tot discussies. De overheid ging steeds meer vragen stellen over en eisen stellen aan het lesrooster, het leerplan, het reglement en de schriftelijke aanstelling van de leraren.

In de vergadering van het hoofdbestuur op 20 september 1931 werd weer eens stilgestaan bij de problemen bij het NILO en werden 'verschillende maatregelen ter verbetering van de opleiding en het 'geheele Instituut' besproken en vastgesteld. De interne verdeeldheid bleef bestaan. In het hoofdbestuur vroeg het bestuurslid J.P. Kramer of de tijd niet gekomen was het NILO los te koppelen van de vakvereniging. Op voorstel van Korpershoek, die inmiddels voorzitter was geworden, werd

echter besloten de ontwikkelingen af te wachten. Die bleven onveranderd negatief. Zo werd de subsidie die het NILO van de gemeente Amsterdam kreeg, met ingang van het studiejaar 1933/34 gestopt.

De examenresultaten van 1934 waren wederom slecht en het aantal aanmeldingen was laag. In het najaar van 1934 stond op de begroting van de vakvereniging voor 1935 nog steeds een subsidiebedrag. De subsidie werd verstrekt maar wel afhankelijk gesteld van de toestand van het komende jaar. De situatie verbeterde niet en na de zomervakantie van 1935 werd het NILO, na een worsteling van meer dan twintig jaar, 'door de noodlottige tijdsomstandigheden' opgeheven.

Conclusie

Het doel een centrale opleidingsschool op academisch niveau op te richten en in stand te houden is door het NILO niet gerealiseerd. De centralisatie van opleidingen kwam wel tot stand, maar niet door het NILO. Het werd vanaf 1925 overvleugeld door de ALO in Amsterdam. Een tiental jaren bestonden het NILO en de ALO naast elkaar. Door externe tegenwerking en interne strubbelingen 'en de opkomst van de ALO, kwijnde het NILO langzaam weg. Het NILO streed alles bij elkaar ruim twintig jaar en hield toen op te bestaan. Uiteindelijk zijn alle particuliere opleidingen verdwenen en werd de opleiding tot leraar lichamenlijk opvoeding gecentreerd in ALO's. Lange tijd gebeurde dat in vijf ALO's maar sinds 2006 is daar een zesde aan toegevoegd. En in 2014 is de NCOI een cursus gestart. ■

De literatuurverwijzingen staan afgedrukt bij deel 1 van dit verhaal (in LO 1, 2015).

Contact:

keesenlily@home.nl

'Uren LO in het VO'

Hoe om te gaan met deze beleidslijn van de onderwijsinspectie?

Er is de laatste tijd veel gesproken over het aantal lesuren lichamelijke opvoeding in het voortgezet onderwijs. De lessentabel VO is in 2006 vervallen, maar voor het vak lichamelijke opvoeding is een uitzondering gemaakt. Bij veel scholen heerst echter onduidelijkheid wat dit nu precies betekent. In de notitie 'Hoeveel uren lichamelijke opvoeding moeten worden gegeven op scholen voor voortgezet onderwijs?'

TEKST JORIEKE STEENAART EN CEES KLAASSEN

De beleidslijn is in afstemming met het ministerie van OCW opgesteld. Dit is gebeurd naar aanleiding van de wens van de KVLO om de uren voor het vak lichamelijke opvoeding te kwantificeren en te borgen.

Wat houdt de beleidslijn concreet in?

In de toelichting op de wet VO staat dat de lessentabel is komen te vervallen, maar er wordt een uitzondering gemaakt voor het aantal lessen lichamelijke opvoeding. De beleidslijn van de inspectie geeft aan dat een minimum aantal lessen noodzakelijk is voor de te behalen kwaliteit. Per schoolsoort is het gemiddeld aantal lesuren LO per jaar aangegeven, deze norm is het ijkpunt voor scholen en inspectie.

Wat betekent dit in de praktijk?

Zowel voor de school als voor de vaksectie LO is dit de gelegenheid om te bekijken of in de praktijk alle leerlingen voldoende lessen krijgen om de gewenste kwaliteit te bereiken en te borgen. Met name waar er een afwijking op de

beleidslijn zit, bijvoorbeeld bij teveel lesuren in het VWO en te weinig lesuren in het VMBO, is het zaak nog eens goed te kijken naar de kwaliteit: is deze meer dan voldoende of juist onvoldoende en in welke mate correspondeert dat met het aantal lessen zoals is aangegeven in

Per schoolsoort is het gemiddeld aantal lesuren LO per jaar aangegeven, deze norm is het ijkpunt voor scholen en inspectie.

de beleidslijn. Op deze manier kan de gewenste kwaliteit goed in evenwicht worden gebracht met het aantal lesuren.

Kwaliteitsborging van de lessen LO

Kwaliteit en kwaliteitszorg zijn belangrijk en dat is ook waar de overheid op toeziet. In zowel de toelichting op de wet als in de beleidslijn staat duidelijk verwoord dat de overheid de *hoeveelheid* onderwijstijd voor lichamelijke opvoeding wil waarborgen.

Mocht de kwaliteit op jouw school door een tekort aan lesuren in het geding komen, overweeg dan de volgende stappen:

- Breng in kaart waar de mogelijke knelpunten in kwaliteit en kwantiteit voor de lessen LO zitten. Wat kan er nu werkelijk niet worden aan geboden, wat kan er niet worden geleerd en in welke mate doet dit af aan de kwaliteit van het vak bewegingsonderwijs? Geef dit aan door bijvoorbeeld in het jaarplan het aantal uren dat nodig is om een doel te behalen te verantwoorden.
- Maak een voorstel waarin de knelpunten worden opgelost en bespreek dit met de directie. Gebruik daarbij als handvat de uitspraak uit de beleidslijn over het *gemiddeld aantal lesuren per onderwijstype per leerjaar*. Stuur in het gesprek aan op kwaliteit en kwaliteitszorg van het vak.
- Ga in gesprek met de MR en breng daar de analyse als discussiestuk in en geef aan welke beleidslijn de inspectie volgt.

De beleidslijn van de inspectie geeft aan dat een minimum aantal lessen noodzakelijk is voor de te behalen kwaliteit.

Kwaliteitsimpuls voor het vak LO

Mochten de gesprekken niet naar wens verlopen zoek dan contact met onze helpdesk: onderwijs@kvlo.nl. Daarnaast willen we nog graag wijzen op het kwaliteitstraject KWALO. Het traject bestaat uit twee krachtige instrumenten: zelfevaluatie en collegiale visitatie en heeft een zeer versterkende invloed op de positie van het vak in de school.

Wat kan de Inspectie van het Onderwijs doen als een school de uren lichamelijke opvoeding niet volgens de beleidslijn aanbiedt?

Contact:
onderwijs@kvlo.nl

- 1 Als de inspectie een melding krijgt dat een school de uren lichamelijke opvoeding niet

volgens de beleidslijn aanbiedt behandelt zij dit als een signaal. De inspectie betreft alle signalen in het reguliere, risicogerichte toezicht.

- 2 Deze worden besproken in het jaarlijkse bestuursgesprek. Als het om de uren lichamelijke opvoeding gaat, brengt de inspectie de geldende beleidslijn onder de aandacht van het bestuur en wijst hen op hun verantwoordelijkheid.
- 3 Behandeling van een signaal zal in het algemeen niet direct gebeuren, omdat bestuursgesprekken in principe o.b.v. een planning worden uitgevoerd.
- 4 Bij ernstige of meer signalen onderneemt de inspectie wel direct actie naar het bestuur om het signaal of de signalen te bespreken.
- 5 Omdat het ouder- en leerlingendeel van de medezeggenschapsraad instemmingsrecht heeft voor de invulling van de onderwijsactiviteiten, adviseert de inspectie om de kwestie onder de aandacht van de medezeggenschapsraad te brengen omdat via deze weg wellicht een oplossing geboden kan worden. ■

Advertentie

TRENOMAT SCHEIDINGSWANDEN

De jongste generatie zaalscheidingen
Trenomat Acoustic®

- Geluidsreductie en geluidsabsorptie in alle zaaldelen door akoestisch wandmateriaal!
- Ook voor renovatie en verbeteren van de akoestiek in bestaande accommodaties!

TRENOMAT
DE GRAAF EN VAN STIJN BV

De Graaf en van Stijn BV
Postbus 32
2420 AA Nieuwkoop
Tel: (0172) 57 97 20
Fax: (0172) 57 26 70
www.trenomat.nl
info@trenomat.nl

Al 40 jaar gespecialiseerd in nieuwbouw & onderhoud

Remy

Mery Graal

is een vrouw van onbepaalde leeftijd en geeft les op een school ergens in Nederland.

Ik zag deze week de Paus op tv. Hij was op het Jeugdjournaal en werd 'de baas van alle katholieken op de wereld' genoemd. Ik had net een boek gelezen over de kerk in de jaren vijftig – nee, niet alleen over misbruik – en dacht na over wat het verdwijnen van de kerk voor een samenleving betekent. De telefoon trok me uit mijn gedachtestroom, het was Remy een goede vriend met wie ik samen op de opleiding zat. Hij deed SGM, dat waren voor ons ALO'ers de watjes die niet wisten wat ze met hun leven aan moesten.

Remy was daarop een positieve uitzondering. Vanaf het moment dat hij hoorde dat er buurtsportcoaches bestonden, wist hij: dat wil ik worden. Remy was klein en tenger en nadat ik hem een keer in de weer had gezien bij een buurtfeest in de wijk waar hij werkte, steeg mijn respect. Overal grote kerels, sportschooltypes, best wel ruig eigenlijk. Ik schat dat er toch minstens tien nationaliteiten door elkaar liepen bij dat feest. En iedereen kende Remy. Samen met Saïd, zijn collega die net als hij via de sport met buurtbewoners in contact probeerde te komen, runde Remy 'zijn wijk'. 'Ik heb de moeder van Dzjango aan het sporten gekregen', vertelde Remy over de telefoon. Hij had vaak verteld over het gezin waaruit Dzjango kwam. Vader werkeloos, zeven kinderen en moeder veel te zwaar. 'Een *coach-potato*', noemde hij haar. 'En dan voor in een drie-zitter', lachte hij. Remy vertelde over zijn succesje en hoeveel hij daarvoor had moeten doen. 'Ik heb vooral moeten luisteren', zei hij. 'Ze vertelde zelfs over haar sexleven.' Hij viel even stil. En ik ook. "Eigenlijk ben je een soort zendeling", zei ik. "Vroeger deden de nonnen en de pastoors jouw werk. Het buurthuis is de nieuwe kerk, maar dan zonder geloof."

Remy lachte. "Maar jij leert jouw leerlingen toch ook veel meer dan alleen volleyballen. Als ik een pastoor ben, dan ben jij een kapelaan. Heb jij eigenlijk contact met pastoors zoals ik?"

Ik schudde mijn hoofd, maar dat kon hij natuurlijk niet zien. "Ben je daar nog?", klonk het. "Ja, ja", haastte ik mezelf te zeggen. "En nee, ik heb nauwelijks contact met zo iemand. Het komt er niet van."

"Eigenlijk zou er iets overkoepelends moeten zijn", ging Remy door.

"Inderdaad, net zoals de kerk vroeger. Die hadden een enorm netwerk, mede door de verbinding die ze met elkaar en met de gemeenschap aangingen."

"Wij zijn inderdaad versplinterd", beaamde ik. "Maar ik heb geen tijd om aandacht te besteden aan dat dikke ventje dat thuis alleen frites krijgt."

"En een frikandel-speciaal niet", voegde ik toe.

Het werd even stil. Remy mocht dan tot de softies gehoord hebben op de opleiding, hij was het allerm minst. Sterker nog, door zijn betrokkenheid met de zwakkeren had hij juist een enorme kracht. Een kracht waar ik jaloers op was. "Ik kan het niet opbrengen om al te veel aandacht aan de onderkant te besteden", bekende ik. "Ik heb al moeite genoeg om het leuk voor iedereen te maken."

"In feite hoeft dat ook nauwelijks", Remy leek hardop te denken. "Stel nu eens dat er iemand regelt dat de vakleerkrachten gym en de buurtsportcoaches elke maand een uurtje bij elkaar komen. Alleen dat contact zou al zeer waardevol zijn."

Ik knikte, maar dat kon Remy natuurlijk niet zien. "Haak je af?", zei hij.

"Waar belde je eigenlijk voor", vroeg ik.

"Om te vragen of je vanavond mee gaat squashen. Er is iemand ziek."

"Dat is goed", zei ik. "Lekker effe raggen. Hoe laat?"

"Ik kom je over een uurtje halen. Dan hebben we het er nog over."

"Waarover?"

"Over het nieuwe geloof, een betere wereld door de sport."

"Haleluljah", riep ik.

"Niet cynisch worden", riep Remy nog. "Nu vindt iedereen het wiel telkens opnieuw uit. Dat hoeft helemaal niet. Samenwerken is het toverwoord." ■

Mery Graal

**26 en
27 juni
cursus
'Golf op
school'**

De cursus 'Golf op school' is bedoeld voor alle collega's die aan hun eigen leerlingen op school golf willen aanbieden. De cursus duurt twee dagen waarvan één dag in de zaal en één dag op de golfbaan. De cursus is speciaal gericht op het lesgeven aan de eigen klas, maar ook aan de eigen vaardigheid en het kennismaken met het golfspel wordt uitgebreid aandacht besteed. Hierbij wordt rekening gehouden met het beginniveau van de deelnemers. Gevorderden golfers kunnen ook alleen intekenen voor het programma in de zaal op dag 1.

De cursus wordt verzorgd door twee zeer ervaren professionals die lesgeven aan de PGA opleiding. Er wordt aandacht besteed aan eigen vaardigheid, methodiek en techniek, kennis van het golfspel, samenwerking met een golfvereniging/golfpro en er wordt direct in de les toepasbare oefenstof aangereikt. Er wordt uitgegaan van de schoolsituatie dat wil zeggen een gymzaal, een veld en een klas van 25-30 leerlingen. Aan het eind van de cursus wordt men in staat gebracht om aan eigen klassen golf aan te bieden.

Golf op school

Doelgroep: KVLO-leden.

duur cursus: twee dagen. Gevorderden (minimaal handicap 54) kunnen ook kiezen voor alleen dag 1.

Inhoud dag 1: 26 juni: aanleren golf in een schoolsituatie in de zaal

dag 2: 27 juni: eigen vaardigheid/ kennismaken met het golfspel op een golfbaan.

Data: 26 en 27 juni 2015.

Plaats: school in omgeving van Utrecht + golfclub Amelisweerd.

Docenten: de cursus wordt gegeven door Elliot van der Veeke en Wiebe Giessen die beide verbonden zijn aan de PGA opleiding voor professionals.

Kosten: voor twee dagen: € 250,- inclusief materiaal en lunch. Als er meerdere collega's van een school deelnemen ontvangen zij een reductie. Elke extra collega kan deelnemen voor € 200,-. Voor één dag (alleen gevorderden): € 150,- incl. materiaal en lunch. Als er meerdere collega's van een school deelnemen ontvangen zij een reductie. Elke extra collega kan deelnemen voor € 125,-.

betaling: de deelnemers ontvangen een factuur van PGA Holland Lunch: koffie/thee en lunches inbegrepen

Materiaal: de cursisten kunnen tegen een sterk gereduceerd tarief van € 250,- na afloop een tas met golfmaterialen (7x putters, 7x ijzer 7, 7x PW + ballen) aanschaffen waarmee zij op school aan de slag kunnen. Maximaal één set per school! De waarde van het materiaalpakket is € 500,-. Ook ontvangt iedereen een map met direct toepasbare oefenstof en een boekje met algemene informatie over golf.

Certificaat: alle deelnemers ontvangen na afloop een certificaat voor het portfolio in het lerarenregister.

Contact golfclub: De NGF zal, indien gewenst, helpen bij het leggen van contact met een golfclub in de buurt van de school om je eigen vaardigheid verder te verbeteren en/of om afspraken te maken om met je leerlingen een keer naar de golfbaan te gaan.

inschrijven: vanaf 1 april tot uiterlijk 12 juni via de website van de KVLO www.kvlo.nl a 'scholing en kwaliteit'.

Contactpersoon:
ton.winkels@kvlo.nl

**de registratie van
docenten LO en de
validering van LO-
specifieke scholing loopt
via www.registerleraar.nl.
Alle leraren in het PO, VO,
mbo en hbo kunnen zich
hier registreren**

Kalender

Uitgebreide informatie over alle scholingen/ evenementen? Zie de kalender op de homepage van www.kvlo.nl

Scholingen van afdelingen en opleidingsorganisaties

Op de webkalender staan scholingen en evenementen van de diverse afdelingen en opleidingsorganisaties vermeld.

**Reageren op
vakbladartikelen?
Twitter @KVLONL**

contact

astrid.vanderlinden@kvlo.nl

Nieuwe Onderwijs Pioniers gezocht

Heb jij ideeën over wat er op jouw school anders of beter kan? Meld je dan aan voor **Onderwijs Pioniers**. Voor de beste ideeën is een budget van € 4.000,- beschikbaar. Inschrijven kan **tot 6 april 2015**.

Heb jij ideeën over de ontwikkeling van je vak, het curriculum of de ontwikkeling van je team of de school als geheel? Maar vind je het lastig om dat alleen te doen of heb je ondersteuning nodig om een idee in praktijk te onderzoeken? Meld je dan aan voor **Onderwijs Pioniers**. **Onderwijs Pioniers** kan je helpen om jouw ideeën te realiseren in de praktijk. Je krijgt de mogelijkheid jouw idee te onderzoeken in de praktijk, je ervaringen uit te wisselen met andere Pionierende Leraren. De beste ideeën worden beloond met een budget, begeleiding voor de realisatie en een groeiend netwerk van Pionierende leraren. **Onderwijs Pioniers** krijgen een jaar lang een intensief leertraject en worden gecoacht door ervaren leraren. Heb je een idee en wil je meedoen? Je aanmelden kan tot 6 april. Download eventueel de flyer die we voor het jaar 2015-16 gemaakt hebben en maak er kopieën van voor je collega's op school.

Keep your company moving

Op 19 mei is er een programma over het belang van bewegen voor een zeer grote doelgroep: overheid, gemeenten en hun sportconsulenten, gymleraren, bedrijven, zorginstellingen etc. De belangrijkste spreker, Prof. Dr. Erik Scherder en de panelleden zijn erg grote voorvechters van 'bewegen'. Onderdeel van het programma is Floorball. De bijeenkomst is in het WTC Leeuwarden. Info: h.schuster@unihoc.nl

Thomas Oriëntatiedag

De inschrijving voor de Thomas Oriëntatiedag van vrijdag 24 april aanstaande is geopend.

Op www.kvlo-thomas.nl kun je alle informatie vinden waarbij ook de link naar het inschrijfformulier. Dit ziet er iets anders uit dan je gewend bent van de voorbije jaren doordat de KVLO naar een ander systeem is overgestapt.

Inschrijven kan tot 31 maart. Na het 'versturen' van het inschrijfformulier ontvang je binnen enkele dagen een e-mail met daarin een factuur. Je inschrijving is definitief na ontvangst van de betaling. Iedere deelnemer moet (net als de laatste paar jaar) individueel inschrijven.

www.sportensamenregelen.nl

'Sporten Samen Regelen' vloeit voort uit het in 2011 opgezette platform 'Bewegen Samen Regelen', dat als doel heeft de kwaliteit van het bewegingsonderwijs te verbeteren. Een initiatief dat samen met Calo Windesheim is ontwikkeld. Tot die tijd waren niet of nauwelijks geschoolde leerkrachten aangewezen op lesmappen. Vaak bleken die verouderd of werden ze niet aangevraagd. De aan Bewegen Samen Regelen gekoppelde website zorgt voor een actueler aanbod en meer interactie. De inhoud wordt door de bonden bepaald, de didactiek komt van bewegensamenregelen.nl

Landelijke onderwijsconferentie over sociale veiligheid

Veel leraren, schoolleiders en schoolbestuurders vinden een sociaal veilige school enorm belangrijk. Maar hoe maak je de school sociaal veilig? Het antwoord op die vraag wordt gegeven op de grote landelijke onderwijsconferentie 'Met Alle Respect! Samen werken aan sociale veiligheid'. Wanneer? Op 16 april 2015 van 9.30 - 16.30 uur.

Waar? In TivoliVredenburg in Utrecht. Voor wie? De onderwijsconferentie is bedoeld voor zo'n 400 leraren, schoolleiders, bestuurders en andere betrokkenen werkzaam in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. En voor opleiders van lerarenopleidingen en pabo's. Meer informatie staat op www.allerespect.nl

→ DE SAMENLEVING OVER DE KWALITEIT VAN BEWEGEN & SPORT OP SCHOOL

Hilde Bax schetst in haar proefschrift *De samenleving over de kwaliteit van bewegen & sport op school* een beeld van de visie van de landelijke overheid, maatschappelijke organisaties en inwoners van Nederland over de denkbeelden en wensen met betrekking tot bewegen & sport (b&s) op school. Bax verzamelde hierover vele opinies via documentenanalyse en vragenlijsten. Onderzochte thema's hebben onder meer betrekking op de doelstellingen van b&s, het onderwijsaanbod en de deskundigheid van de leraar.

De vakwereld

De gangbare visie op b&s binnen de vakwereld zelf is dat b&s een leergebied is net als andere schoolvakken. De nadruk ligt op het verwerven van een meervoudige deelnamebekwaamheid door leerlingen in sport- en bewegingssituaties. Wat kan de vakwereld doen met de denkbeelden en

verwachtingen van de samenleving, zonder voorbij te gaan aan de eigenheid van het leergebied? Bax meent dat een hedendaagse doel-middelrationaliteit een uitweg kan bieden. Hiervoor is geen trendbreuk nodig. Wel zal er expliciet gezocht moeten worden naar mogelijkheden om vakoverstijgende doelen en algemene maatschappelijke waarden te integreren in de lessen b&s.

Spiegel van de samenleving

Het proefschrift is een spiegel van de samenleving voor de vakwereld. Vertegenwoordigers zoals leraren, opleiders, vakdidactici en beleidsmedewerkers worden uitgenodigd mogelijkheden te zoeken die recht doen aan hun gedachtegoed en de heersende verwachtingen ten aanzien van b&s in de samenleving. De studie daagt studenten van lerarenopleidingen aan de ALO's en Sporthogescholen uit hun visie op de taakstellingen voor het leergebied te bepalen.

€14,90 incl. btw

ISBN: 978-90-72335-52-4

Bestellen via www.janluitingfonds.nl

→ In samenwerking met Arko Sports Media

janluitingfonds
LEZEN OVER BEWEGEN

→ COMBINATIEFUNCTIE ONDERWIJS EN SPORT KANS VOOR DE SPORT

Wat is een combinatiefunctionaris? En welke kansen biedt de functie nu eigenlijk voor de onderwijssector? Sinds de ondertekening van de 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' eind 2007 zijn er bijna 2.250 combinatiefunctionarissen werkzaam in het onderwijs, de sport en de cultuur. Het boek *Combinatiefunctie onderwijs en sport*, een uitgave van het Jan Luiting Fonds, gaat uitgebreid in op de aanleiding en het doel van de 'Impuls' en de stand van zaken ruim drie jaar na de start.

Combinatiefunctie onderwijs en sport bevat inspirerende voorbeelden uit verschillende soorten onderwijs, waarbij de inhoud van de functie, de taken, de wijze van aanstelling en de samenwerkingspartners worden beschreven. Het boek is voorzien van praktische bijlagen, met voorbeelden van aangepaste cao's, functieprofielen, beloningen en een stappenplan voor de invoering van combinatiefuncties. Daarnaast geven combinatiefunctionarissen diverse praktische tips.

€22,95 incl. btw

ISBN: 9789072335494

Te bestellen via www.janluitingfonds.nl

COMBINATIEFUNCTIE ONDERWIJS EN SPORT

→ In samenwerking met Arko Sports Media

janluitingfonds
LEZEN OVER BEWEGEN

Nieuw: *Master* Physical Education and Sport Pedagogy

PROFESSIONALITEIT IN BEWEGEN, SCHOOL EN SPORT

In september 2015 start Calo-Windesheim de tweejarige hbo-master Physical Education and Sport Pedagogy (deeltijd) voor professionals in de jeugdsport en het bewegingsonderwijs. Kijk voor meer informatie op windesheim.nl/bewegen.

OPEN AVOND 15 APRIL 2015

Windesheim

Schoolsport · Sport binnen een vereniging · Fitness · Therapie

Sport-Thieme is sinds 65 jaar in de sportwereld thuis. Ondertussen profiteren Sport-Thieme klanten in grote delen van Europa van het omvangrijke kwalitatieve aanbod.

In onze catalogus en in onze webshop bieden wij **10.000 artikelen** aan. Wij danken u voor het vertrouwen door middel van **100 dagen recht op retourneren** en op **minstens 3 jaar garantie**.

Hij zijn uw team!

Tel. 088-3853405
Sport-Thieme.nl

Vraag nu **GRATIS**
de catalogus aan!